

3/20/19

Telephone No. 2544.

సంచిక ౫౦

249, శ్రీశైలోద్ధు, పోర్టు, బొంబాయి

హౌంటు రోడ్డు, పుదూసు.

174.

వృత్తాంతలేఖలు

కదిరి

(స్వకీయవిలేఖరి)

శ్రీరామ సప్తాహము

జూన్ 8:— శ్రీరామ సప్తాహము యజమాన్యమునకు, సమాజసభ్యులవలనను, గ్రామకాంతిక జరుపబడుచుండిన శ్రీరామ సప్తాహము 7-8-28 తో ఆనంతరము దానికంటె యెన్నో రెట్టదికముగ నిర్విఘ్నముగను, జయప్రదముగను నెరవేరినది తెలుపుటకు సంతసముచున్నది.

పచ్చిమ గోదావరిజిల్లా బోర్డు

ఈజిల్లాకున్న 5 తాలూకాబోర్డులనుండియు ప్రెస్ డెంటు తో సహా యాదినవరీతిగనున్నాడు. ఈత్రయము 10 కమ్యూనాల 9 కాపుల 4 డెన్లు 2 బ్రాహ్మణులు 2 మహమ్మదీయ 1 కెట్టిబలిజ 1 వెరళి 29 ఎన్నికస్థానములు మిగతా 8 వామి సేనులు ఆర్థిక తక్కువ సంఖ్యాకులుగలిగిన కులములవారికి కేయదురని విశ్వాసము.

(స్వకీయవిలేఖరి)

బెజవాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

అగ్నిప్రమాదము- సహాయము

జూన్ 10:— గడచిన నెల 28, 29 తేదీలను యాపట్టణమున పాకలుతగులబడిపోయినప్పుడు యిచ్చటివారుచేసిన సహాయమునుగూర్చి యిదివరలో వ్రాయవలసిన మన్నించగోరుచున్నాను. ఆరెండురోజులు ఎండపొయ్యగనుండెను. వైసెల, క్రిందకాట్ల కాలుయండెను. నిప్పునెగ నలుప్రక్కలకొట్టుచుండెను. ఇట్టిస్థితిలో అన్నికవ్వములలోని డాక్టరు వి. హనుమంతరావు, డాక్టరు జి. యస్. శర్మ, జంధ్యాల దక్షిణామూర్తి, గారపాటి నుబ్రహ్మగంగారలు మున్నగువాడ నడుములుకట్టి నీళ్లను చల్లి మంటులదాన్చుటకై ప్రయత్నించిన విషయము ప్రకటనార్హమైయున్నది. అగ్నిబురదగుంటలో నీళ్లుతోడుచుండినప్పుడు మండలమగైరాలు గుచ్చుకొనిన హేతువులన డాక్టరు శర్మగారి తులకు పుండ్లులేచి నీటివరకును బాధపడుచున్నారు. వారికి త్వరలో బాధకనిపోవుగాకయని ధగవెంతుని నేడుచున్నాను. మ్యునిసిపల్ డివిజన్లము - నూవర్ వైజరు గారు హెల్పింగ్ నగారు, ఓబ్బియ్యర్లు, కానిటెర్వెన్యూవర్లు మున్నగు వారెల్ల యిందులతోనీళ్లను తెప్పించి మంటులదాన్చుటకయి విశేషకృషిచేసెరి. విడుచిన నేపథ్య ప్రజలెల్లరు మ్యునిసిపాలిటీవారికి కృతజ్ఞులైయుండవలసియున్నది. కాని చేరుమేకగారు నడచెట్టుకుభిన్నపడి వెంటపరు. అడుగుపెట్టనందువలనను, అపరాధమున నిరాధారులైనవారు కనువద్దకు బళ్లగా వారిని వంచుచుంటుంటే ఆదించుటకు మరుగవారితో దిగ్గరగమాట్లాడి సాగనంపుటవలనను మ్యునిసిపాలిటీవారు చేసిన సేవరావనిసంతోషాగ్ధులలోకి రాకపోయెనని వ్రాయుటకు చింతిల్లుచున్నాను. పోలీసువారియొక్క సేవనుగూర్చి ఒకమాట చెప్పవలసియున్నది. ఇతరసహాయములతో కన్పించుపోలీసువారు కలికమునైనను ప్రజలకు సహాయపడుటకు కాన్పించియుండలేదు.

180 పాకలు తగులబడిపోయెను. వందలకొలది నిరాధారులైపోయిరి. విరెల్లరకు అరండలసత్రమును చేరుమేకగారు అప్పగించిరి. మ. రా. రా. శ్రీ చోడవరపు దేవప్రాజాపతులు వారు కిరందలికి భోజనపుయ్యెట్టులుచేసి పీరికికష్టసమయమునతోడ్పడిరి. మరియు యాక్రిందవిధమున బాధితుల సహాయార్థము ధర్మము లాపగబడెను.

మ-రా-రా-శ్రీ కాశీనాథుని శాశ్వతప్రార్థనకుతులు గారు. 2 బస్తాలు బియ్యం.

1, యెర్రేని లక్ష్మీనారాయణచౌదరిగారు 1 బస్తా.

2, డాక్టరు జి.వి.దండ హనుమంతరావు పంతులు గారు 4 బస్తా.

కల్లూరు పాడయ్య, కాట్రగడ్డ రఘురామయ్య, గారలు 5 బస్తా.

కష్టకాలమునవారికి చేయబడిన సహాయమునకు దీక్షం వృత్తతను దేబుద్ధిరి. భోజనమునకు యెర్పాలుబిట్టి చేసి ప్రాజాపతులుగారు తమ స్వంత్రవ్యయమున వినియోగించుట వలన అదనముగవచ్చిన ధర్మము అతిరీతలకు బాకలనుమిత్రుల వినియోగించబడినటుల తెలియుచున్నది.

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాలమానము

జూన్ 9 — ఈ సంవత్సరము రోహిణి కార్తెలో మూడురోజులు ఎండబాధ పొయ్యగనుండెను. కాని సిమ్మట అంతబాధ కనిపించలేదు. నిన్న నేడు వర్షములు కురిసినవి. కాలము చల్లబడినది. కృష్ణకు యింకను వంద రాలేదు. బహుశయో వారములో రావచ్చునని యాశంగలు.

ఎల్లెక్ట్రిసిటీ పెండర్లు.

ఈ పట్టణమున ఎల్లెక్ట్రిసిటీ దీపములను పెట్టుపని నిమిత్తము వచ్చిన పెండర్లు 16 వ తేదీని తెరువబడును. ఈ సామగ్రిని యింజనరుల తయారుచేయు కంపెనీలకు మాత్రము కంట్రాక్టు యియ్యబడును. అట్టి కంపెనీలు ఒక డెజన్ కంటె తేరినవియు, అందులో ప్రసిద్ధికెక్కిన కంపెనీలకు మాత్రమే కంట్రాక్టు యియ్యబడుననియు తెలియుచున్నది. గవర్నమెంటు వారివద్ద ఆర్థు పుచ్చుకున్న రెండున్నర లక్షల ద్రవ్యము బ్యాంకింగ్ నిలువయున్నందున యీపనిని పూర్తిచేయించుటకై మ్యునిసిపల్ సభవారు ఆతరుపడుచున్నారు.

నీటి సప్లయ

ప్రస్తుతము అన్ని పట్టణములకంటె బెజవాడకు నీటి సప్లయ సమృద్ధిగ నున్నను ఎండకాలమున కొంచెము ఇబ్బంది కలుగుచున్నది. మిట్ట ప్రదేశమున నివసించు వారలకు నీటి సప్లయ అగుటలో మరింత ఇబ్బందిగ నున్నది. కాబట్టి వారి నిమిత్తము నలుబదివేల ఖర్చుతో ఎత్తు ప్రదేశమున ఒక రిజర్వాయరు నిర్మించబడుచున్నది.

ప్రస్తుతపు నీటి సప్లయ ఇరువది సంవత్సరముల క్రిందటి జనాభాతోకక్క ప్రకారము ముడిపునేయబడినది. అప్పటికి ఇప్పటికి బెజవాడ పూర్తిగ మారిపోయి పెద్ద పట్టణమైనది. జనసంఖ్య రెండింతలుగ పోయినది. కాబట్టి మరల క్రొత్త బావులను త్రవ్వించవలయునని మ్యునిసిపాలిటీవారు ఆలోచించినారు. 1, 82, 000 లు ఖర్చుపెట్టి జంటబావులను త్రవ్వించి నీటి వసతికి బెజవాడపేరు మరింత వన్నెకు వచ్చులాగున చేయబడుచున్నది. ఈ బావులు త్రవ్వించేట బోరింగు చేయుగా ఎచ్చలు వేసినను జలము అత్యధుతముగ బయలుదేరినవి.

గుంటూరుకు నీటి సప్లయ నిమిత్తం కృష్ణకు అద్దరిని బోరింగులనునేయగా అమరావతివరకు మూచినను ఎచ్చలకూడ నీటిజల అగుపడలేదని తెలియుచున్నది.

క్రాంతపేట

క్రాంతపేటకు సహాయమున పెద్ద చెరువుగలదు. దాని విస్తీర్ణము 80 ఎకరములు. ఈ చెరువును మ్యునిసిపాలిటీవారు మెరక చేసి అమ్ముచున్నారు. ఈ సంవత్సరము 8 ఎకరములను ఇరువదివేలకు అమ్ముటారు. ఈ సామ్యుతో మరల కొన్ని ఎకరములను మెరక చేసి దాని సమ్యుతేసి అమ్మిన సామ్యుతో మరల కొంతభూమిని మెరకచేయుదురు. ఈ ప్రకారముగ 80 యకరములు నివాసయోగ్యముగ చేయబడును. రైలుస్టేషనుకు సహాయముగ నున్నందున, ప్రస్తుతము మారుగునీటితోనుండి దుర్భాగ నను బెడబడుచుండుటచేతను యీ చెరువును పూడ్చుటచూచి ఈ పట్టణవాసులు సంతసించుచున్నారు.

పోలీసువారి ఉపేక్ష.

గడచిన నెల 28, 29 తేదీలను బెజవాడలో పాకలు తగులబడుచుండిన సమయమున ఒక పోలీసు కానిస్టేబిల్ కూడ మంటు చల్లాబట్టుకు తోడ్పడలేదు. ఇంట్లు కానిపోయి మంటు చల్లారినసిమ్మట ఒకరిద్దరు ద్రెసులేకుండ వచ్చి సామ్యు విశేషము నవ్వము కాలేదే అని అంటూ తమదైర్యలలో ఏమేమియో వ్రాసుకొనుచుండిరి. ఒక స్టేషనుకు రెండు ఏర్పడి అనేక మంది కానిస్టేబిల్లు ఉన్నప్పుడును వారిచేన పెద్ద అధికారులనున్నప్పుడును వారు కొంచెమైనను ప్రజలకు సహాయమేలేదు రాదని పలువురు ఆభిప్రాయపడుచున్నారు.

బెజవాడ మ్యునిసిపాలిటీ

(స్వకీయవిలేఖరి)

బెజవాడ పట్టణము దినదినాభివృద్ధి చెందుచున్నది. కాని పట్టణాభివృద్ధికి తగినట్లుగ మ్యునిసిపాలిటీవారు ప్రయత్నించుట లేదని చెప్పకలేదు. మ్యునిసిపాలిటీను గుంటుతోను నిండిన 8 ఏడు దుర్భాగనను బెడబట్టు మరికినీటి జలదాడులు వంకర టింకరల తోగూడెన రాజభిము రాజవిధుల ప్రక్కలకు కన్పించు తాటియాకులపాకలు పట్టాముయొక్క అందమునకు సౌభాగ్యము ఇచ్చి వెలుపునకు తెచ్చుచుండును. ఈ పట్టాముయొక్క ఆరాము ఇతర మ్యునిసిపాలిటీలకు వచ్చుటలేదు కాని ఇచ్చేను రాబడిని చక్కగ పట్టణాభివృద్ధికై వినియోగించుచుండిన పట్టామును మహామంచి సీటికి రావచ్చును. మ్యునిసిపాలిటీ ద్రవ్యము దుర్వినియోగము కొడుండచేయుటకై మ్యునిసిపల్ కాన్సిలర్లుగాని చేరుమేకగారు తగినంత శ్రద్ధపుచ్చుకొనుటలేదని చెప్పక లేదు. రోడ్లకు ప్రస్తుతము వాడబడుచున్న

రబ్బిషు మెరక కంకరలకు మారుగ గట్టికంకరనువినియోగించుచు ఎప్పటికప్పుడు రోడ్లమీది గతుకులను పూడ్చుచుండినచో రోడ్లకు ఈ దుస్థితిపట్టు. మొగమోటుమలతోను పక్షపాతములతోను కొద్దిగా స్వలాభములతోను మా మ్యునిసిపాలిటీ దుస్థితి కివచ్చినది.

ఇక జలదాడులనుగూర్చి త్రునమున్న తూములను ఎత్తుచేయుటవలన చాల ఇబ్బంది కలుగుచున్నది. మ్యునిసిపాలిటీ వారు అనవసరముగ రోడ్లకు ఎత్తుచేయవలసిన అవసరమేర్పడినది. కాసనసభా సభ్యులగు మా చేరుమేకగారు సాధ్యమైనంత త్వరలో ద్రెయినేజి స్కీమును అమలులోనికి తీసుకరానిచో కొలదిరోజులలో ఈ పట్టణము ఆరోగ్యము పూర్తిగచెడిపోవునని భీతి కలుగుచున్నది. ఇప్పటికే దోమలబాధ శాశాటికై పొచ్చుచున్నది.

పాకలు—ఈ సంవత్సరము 180 పాకలు తగులబడినవి. పాక ఖరీదు పడిపూనుపాపాయిలకన్న చేయదు. నిప్పుపడిన తోడనే కంచము మంచము పెట్టెచేద తీసుకొని పాక మనిషి పారిపోవును. కొన్నివర్ష వరకు తిరిగియెనచూడను.

మండిపోయినపాక నిప్పును చల్లార్చవలసిన పనియంతయు ప్రక్కనున్న యింటిభూమిందు వైబడుచున్నది. పాకలవలన మ్యునిసిపాలిటీకి రాబడిలేదు. పెద్దయిండ్లవలనపన్ను వసూలుగుచున్నది. ఎండకాలము వచ్చుతోడనే పాకలవద్దనున్న యిండ్ల వారి భయము వర్షశాతీతము ఈ సంవత్సరము తగులబడిన రోజులలో గాలియుండియున్న పక్షమున దాపులొనున్న యిండ్లన్నియు నవ్వమైపోయెడివి. కొన్ని లక్షలవద్దము కలిగియుండెడిది. ఇండ్లమధ్యను పాకలకు యిప్పుడైనను రై నెస్సుల నీయవలదని యిండ్లయజమానులు బ్రతిమిలాడుచున్నారు. కాని పోయిన పాకలవారల కెవలైన మ్యునిసిపల్ ఫలములో యిండ్లకు దూరమున పాకలకు ఫలమును చూపించుట బాగుగనుండునని కాన్సిలర్లు చెప్పుచున్నారు. కాని ఈ మాటలను సరుకుచేయక మా చేరుమేకగారు మరల ఎవటివారల కక్కడనే యిండ్లకుట్టుకొనుటకు రై నెస్సుల నోసంగుచున్నారని వ్రాయుటకు విచారపడుచున్నాను. ఇంత భీతి కలిగించిన పిమ్మటైనను పాకలను దూరముగ వంక పోవుట గొప్పపారబాటైయున్నది.

ఇట్టి పారబాటవలననే మా మ్యునిసిపాలిటీ శాశాటికై పీనసిటికి వచ్చుచున్నది.

* * * *

(ఒక విలేఖరి)

రోహిణి రెండవపాదము దాటిననుండి మబ్బులవలనను గ్రహాపురాత్రి వర్షముచేతను దేశము కొంచెముగ చల్లబడినది. మఖశిర ప్రవేశించినప్పటికి నూతనవర్షము కురిసియుండలేదు. నీటికాలి ఎక్కువగనున్నది. బందరు కాలసప్రక్కన యిటు కట్టిల మసియావర్ష గవర్నరుపేట భవనములలో వసంతియు వలలో కవులవర్ణించు పుష్పాదీర్తి దినమంతయు రాలుచునే యున్నది. పట్టణమధ్యమున పూకమసిపేటలలో యిటుకబట్టిల మా గ్రామములకు చాలయబ్బందిగనుండునని చెప్పనక్కరలేదు.

మ్యునిసిపలు ద్రవ్యావహరణ కేసులలో చార్జి చేయుట సాక్షులను క్రాసుచేయుట పూర్తియ్యెను. ముద్దాయితరపు సాక్షులు జూలై నెలలో విచారణ జరుగును.

* * * *

ఇటీవల మా పట్టణములో చాలా పాకలు పరకురామ ప్రీతియయ్యెను. తిరిగి పాకలవారున్న ప్రజలను దూరముగనున్న మాడు యకరములపై చిల్లర విస్తీర్ణముగల మ్యునిసిపలు ఫలము పాకలు వేసుకొనుటకు అడ్డకు యివ్వవలసినదనికోరిరి. వారు చుట్టుపట్టుల తూర్పుపడమరనున్న యిండ్లకు 50 గజములలో పునఃపాకలు వేయమనిన్ని మ్యునిసిపలువారు ఎత్తుడులేవమంటె అప్పుడు భూశిచేనెదమనిన్ని వాగ్దానము చేసిరి. అప్పుడు నకు దగ్గరలో ఉత్తర దక్షిణమున యిండ్లులేవు. పడమరగనున్న గృహములకూడ పాకలు వేసుకొనినయెడలవారికి అభ్యంతరము లేదనకూడ నూచించియున్నారు. తూర్పువై పున మాత్రము చాలాదూరములో క్రొత్త పాదరీ యిండ్లుకలవు. అందువలననో మరి ఏమికారణము చేతనో మా చెరుమేకగారు పాకల వారికి అక్కడ పాకలు వేసుకొనుటకు అనుమతియియ్యక ఖరీదుగల యిండ్లమధ్య పూచూరు 1200 గజముల ఫలము పెంకుటి యిండ్లకు పూచూరు 20 గజముల దూరములో 27 పాకలు వేసుకొనుటకు అనుమతి యిచ్చియున్నారు. మ పుర జనులకు ఆత్మర్యము కలిగించుచున్నది. (ఒక మ్యునిసిపలు కాన్సిలరు.)

కాలమానము

అగ్ని ప్రమాదము

ଶ୍ରୀ

ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀਵਨ

అధికారమార్పులు

వివాహ వయోనిర్ణయ భావనాసూత్రపథ

బోరు హామూక్కులు

DELCO-LIGHT

DELCO-LIGHT

దెల్కోలైట్ ప్రవేశపెట్టినదానికంటే ముందుగానే
 ఎంతాంటి అభివృద్ధి కెం ఎక్కడివినియో చాచుచున్నా, ముందు
 దానిని ఎల్లప్పుడూ కలియొక్క పనులకుగాను ముందుగాను వుండి,
 వీలగుచు, విలువైనది, పరస్పరము చేయుచు
 దెల్కోలైట్ సహాయముచే ఎవరైనా నీటి పప్పులుగా, పావులకు
 చిన్నయిండ్లకును బ్రెడ్లును కలిపి కలిపి, అప్పుడు
 లను ఎల్లప్పుడూ సహాయముచే నులభముగా నొసర్చులును.

దెల్కోలైట్ ను నువ్వొగింతుట కనునులదిను. అప్పు
 తప్పువ, వినులనామైనది.

ప్రజలకు ప్రవేశపెట్టుకొను. ఎంతవలెనునుకొన
 ఆహారమును సుద్రముగానుండుటకును ఎల్లప్పుడు మందుగడ్డకు పప్పులు
 చేయుటను నువ్వొగింతును.

సప యదార్థం

D 2

VOLKART BROS ENGINEERS

బొంబాయి, మద్రాసు, లాహోరు, కరాచి.

జాకబ్ డీలర్, రెన్ బెనట్ అందు కోరినట్టే.

చందాలు

బాల్డోలి పత్యగ్రహమునకు	మాచనరము	గ్రాము
ములో భాగవతుల యజ్ఞ శారాయణవైరాటలు	వనూలుచేసిన	
చందాల వివరమును మీపత్రికలో ప్రకటింప	గోరుదున్నాను.	
గోవాడ రంగనాయకులుగారు		5-0-0
గోవాడ సీతారామయ్యగారు		5-0-0
గుంటూరు అమృతి రామయ్యగారు		3-0-0
జలగ విష్ణుశారాయణగారు		1-0-0
ఆవుల రామకృష్ణయ్యగారు		1-0-0
కోల్లూరు నాగయ్యగారు		0-8-0
చెలుమూరు నుబ్బయ్యగారు		0-8-0
జలగ పెదవెంకయ్యగారు		0-5-0
జలగ వెంటరమణయ్యగారు		1-0-0
చెలుమూరు బాపయ్యగారు		1-0-0
గొర్రూరు లక్ష్మీశారాయణగారు		0-8-0
జలగ పెదరామచంద్రయ్యగారు		1-0-0
గోవాడ రామకోటయ్యగారు		1-0-0
యండ్లూరి పెదవీరయ్యగారు		2-0-0
యేలేండ్ల చంద్రయ్యగారు		0-5-0
జలగ నల్లకోటయ్యగారి కుమారుడు		
నుబ్బయ్యగారు		1-0-0
జలగ వీరయ్యగారు		1-0-0
జలగ అమృతయ్యగారు		0-8-0
యండ్లూరి శ్రీరాములుగారు		5-0-0
యండ్లూరి చినరామచంద్రయ్యగారు		8-0-0

మొ. చి. 88-12-0

నేతి సోమయాజులు.

అమలాపురము

ఈ సంఘము తున్న కళాసంఘం ఏకవిద్యార్థుల
1928—29 సంవత్సరమున విద్యార్థి శతవత్సరం లానబడున
కాన కళాసంఘంలో ఏక విద్యార్థులకు తమ కళాకా
యోక్కుయొక్క స్వాగతమును ప్రధానోపాధ్యాయులు మ
న్నగు వారిచేయు కల సెలవునందు లను యోగ్యుడైన
గురించిన ఏకతమును సరించిన ముద్రాప్రములతో
జూను నెల 25-న లేదోలోపల తమ దరమానుల కున్న
వలెను.

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

అంబేద్కర్లు, ఆమహాత్మక

బావట నవారి నేయ జడీయలో

అడిషనల్ O. P. No 12 of 1928

చనిపోయిన కొండముది సింహచలముకు,

రావలిచేన పప్పునుగురించి.

పిటిషనరు:—కొల్లి రమామణి.

రెస్పాండెంటు:—కొండముది అనంతలక్ష్మమ్మ

యీ నెలబరులో లేటు కొండముది సింహా
చలముకు రావలసిన సామ్యునుగురించి ఆయన
వ్రాయించిన వీలునామా ప్రకారం హక్కుగల పిటి
షనరు రాబట్టుకొనుటకుగా నక్సపక్ సర్టిఫికేట్లు
పొందుటకు దాఖలుచేసుకొన్న పిటిషన్ 28-6-29
తేది నాటికి నోటీసు నిమిత్తం వాయిదా వేయబడి
నటు యిందుమూలముగా తెలుపడమయినది.

4684

కొండ కోటయ్య,
పిట్టనరసరావు పట్టు.

నైమన్ కమీషను సభ్యుల "సారకాయకోతలు"

ఇండియాలో ముఖ్యమైన సంఘము లన్నియు
సహకారము నల్పినవట?
(ప్రకటించి లేఖరి)

అంశ 23:—(మొయిలు) సముచిత కమీషను సభ్యులు ఇండియాలోని తిరిగివచ్చి ఇంగ్లాండులో సారకాయల కోతలను గోచరించుచున్నారు. ప్రతివోటును సుపర్యవేషించుచు తమవని చిహ్నముతో గూడుకొన్న పత్రములను గూర్చి అంతయు సభ్యులకు జయమునని అందగు ఒకేపాటను బాడుచున్నారు. సార్వత్రిక బహుళము ప్రభుత్వము యొక్క మేర లేదని యుపన్యసించుచు స్ట్రాటిజిక్ ప్రభుత్వ తాను గొప్ప పనిలో మునిగి యుంటిని. ఇతర సమయములకు ఆగోచించుటకు నీలు లేదు నుచున్నారు. రెండునెలలు ప్రారంభపర్యటనమును ఇండియాలోని పరిస్థితులనుబట్టి 6000 తో 7000 మైళ్లు ఇండియాలో సంచారము నల్పి. దాని బట్టి ఇండియా ఎంత పెద్ద మిలియన్ లీలయినది. వేం చేల ప్రజలను, సంపదలు జూచితిమిని. భాగ్యంబి భావరాజ్యంగవిధానము గొప్ప సమర్థి దాని సాధించుటకు పూనుకొన్నందున దేశములో భూగోళ పరిస్థితులను, ప్రజల లక్షణములను దెలిసికొనుట సులభము. అందులకు వారి పుట్టుపూర్వోత్తములకు కనుగొనబ యుండెను ఇండియాలో 33000000 మందికి ఎక్కువమంది యున్నారు. ఇందులో ఎన్నివారు లు, మతములు భావలవారున్నారో తెలుసుకొనుట, కొంచెము తెలుసు ప్రతిపాటులకు బహిష్కరణమును సల్పినను ఇండియాలో ముఖ్యముగా రెండరును స్వాగతమొసరిం. కాని ప్రతిపాటులకు రెండు తప్పిరి. రాయలకవిమను పని బ్రటిషు సామ్రాజ్యములో చాల పెద్దదికనుక గూడుకొన్నది. అందుచే తామందము వికమత్యముతో నుండి అందరి సుఖావ్యాసమును ఒకచువలెనని.

ఇండియాలో తాము అనేకసమస్యలను పరిష్కరించవలసి యున్నది. కృత్రిమముగ ఇది పరిష్కారములకు చాలకాలము బట్టినది. నెహ్రూగారు బతులుజేరి చరల ఏమీలు వరకు ఇండియాలో నుండుట. ఒకవేళ కొన్ని వార్తాపత్రికలు ప్రకటించియులు ఈలోపుగ ఎన్నికలు వచ్చిన అప్పటికి తిరిగి వచ్చెదమని ఈమధ్య చాలకష్టమైన వైపు సామ్రాజ్యములోను ఇండియాలో చాల దేశమందు సామ్రాజ్యములో భారతీయులు భాగస్వామి నుండుటకే కృతనిశ్చయమై యున్నారని మునుపు భారతీయులు భావించుచున్నారని. ఇప్పుడు వారి సహాయమున కెదురుజూచుచున్నారము. న్యాయపరిపాలన, సక్రమపరిశీలనకు భంగము గాకుండేయుటకు ఇంటియా ప్రయత్నించుచు నున్నాము.

మేజరు కార్లెనుగారు

పైమొం 8 తేది 4 రోజులములకు చెలిపిరి. అనేక చిహ్నములతో రాయలకవిమను తనపని ప్రారంభించి. మొదటమును ప్రకటించి కొద్దికాలము సర్వరాజ్యమును సేవగా నున్న ప్రజలు జేరలేదని. ఆస్వస్యసంఖ్యగూడ యువగ్రామములో అసంఖ్యంబు జూరలు 2500000 భారతీయుల ప్రతికూరు నూటికి అరివ్యయముగ నున్నారని ఈస్వరాజ్యవాదుల జేరు చాలమంది కెంకెరి తెలియని తెలియని. స్వరాజ్యవాదులకు రాయలకవిమను తర్జిమే బోధపడలేదు. రాయలకవిమను భారతదేశ రాజ్యాంగవిధానము విశ్వయించెన రుచున్నారు. అంతయు సర్వాభివృద్ధి. రాయలకవిమను ఇండియాలో పరిస్థితులెల్లనుచో విచారణ సర్వవిధములకు. వానిమీద సామ్రాజ్యపాక్ష మెంటువారు ఎవరైనాముల నీయునది నిశ్చయించెదరు. తొమ్మిదిరాష్ట్రములను విడిచి. సంచారము ముగిసిన పిదప ప్రజల ప్రతిపాటులను విచరింపించుట, జరిగియు చుటకనయినవట.

22 నెలలములో ఇంకొకసందర్భమున భారతీయులకు తరగ్యము, విద్యను సాధించుటకు పూనుకొనిరి. రుచు బాధియూభివృద్ధిగకురు పనులను జేయసంకల్పించుకొనిరి. విద్యార్థులు చాలమంది న్యాయవాదులగుననున్నారని భావించుచున్నారము చూచిరి. ఇంజనీరింగు మున్నగు పనులలో ప్రవేశించుటకు కన్పించదు. చాలమంది ఇంజనీరింగు అధునికతరగ్యముతో గూడుకొన్న వ్యవసాయము వైద్యవృత్తి మరితర వృత్తులందు ప్రవేశించిన దేశమునకు లాభముగ నుండునని. ఇండియాలో సహకారవాదులేగాక ప్రతిపక్షముగూడ అంత్యంత అదరగా భావమును తమపట్లజూపిరి. భారతీయులను దేశమునకు వచ్చినపుడు వారిపట్ల తాముగూడ దయతో మర్యాదగ ప్రవర్తించవలెనని. గొప్పగు భారతసామ్రాజ్యమునకు లాభము జేయుటకే నైపునసభ్యులు నెహ్రూగారు ఇండియా కేనుగూరని.

హార్టువార్తగారు

కార్మికుల పక్షములకు భంగము లేకుండ గాపాడెదమనిరి. తనను కార్మికపక్షమువారు నియమించిరిని దేశములో కార్మికయోధ్యమును కుత్తరవాది యగుదునని. రాయలకవిమను నివేదికలో కార్మికుల ఆశయములనుగూడ ఎత్తుకొని గాపాడునటుల జేయుటకే కమిషనులో నుంటిని. కార్మికయోధ్యమునకు తాను విఘాతముగ పనిజేసి, అప్పు తనను అందరును ఖండించవచ్చునని. ఇండియావిమయమై కార్మికపక్షము వారి విఘాతముతో కార్మికపక్ష్యు లంగీకరించెదరు. కార్మికప్రభుత్వము వచ్చుచో రాయలకవిమను సిఫార్సుల నమలు జరిపెదరు. అందుచే కార్మికుల యభిప్రాయమును వినుట ముఖ్యమనమని ఇండియాలో కార్మిక యోధ్యమును నకు నైపున కమిషను కిట్టదువా రెవరైననువారికి ఇండియానుగూర్చి ఏమీయు తెలియదనగు నని.

బరకహం ప్రభువు

సామ్రాజ్యములో తయారగు సరికులు యిండియాలో విస్తారముగ అగ్ని అరచిరి. ఇండియా మాత్రమును దెంతయో లాభించునని ఇప్పుడుగూడ లాభించుచున్న యున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు దేశములకు మహాపకారిము చేసిరి. భారతీయులకు ఇన్ని సౌకర్యములను గలుగజేసినది తన ప్రజలే యగుటయు తంజాటికి జేందుటయు తన కెంతయు గర్వముగ నున్నది. 30 సంవత్సరములు నాడు పంజాబునకు తానుపోయినపుడు పంజాబు ఉత్తర ప్రదేశ్ ముగంజెనట. నేడు పనలక్ష్యపట్టు పీతాంబరములను ధరించే నేమాయనగట్లు పంజాబులో తులమగుచున్నది. శేషోగోదరు చేల కనులపండుగా యున్నది. నీటిపాటుల ఏర్పాటులే దీనికికారణము. త్వరలో 50,000,000 ఎకరములభూమి నీటి పాటుల లాభమును బొందునది. ఇండియాకు బ్రిటన్ జేసిన యుపకారములు వేనవేలు. అందులో ఇదొక్కటి యనిరి. భారత వర్తకులును ఆంగ్లవర్తకులను ఎక్కువ సహకారముతో ప్రవర్తించ వలెనని.

భారతదేశము డొమినియనుగా నుండవలెనా?

ఆస్ట్రేలియా, మె 21:—(మొయిలు) ఆస్ట్రేలియా యూనియన్ ఇటీవల ఇండియా డొమినియనుగా నుండవలెనని అని చర్చించిరి. భారత దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము పునరివాలన ముండవలెనని ఎన్. కే. నెహ్రూగారు ని. కాని ద్వంద్వ ప్రభుత్వము దీని తరుండ జేసెనని. కానసభగా రేపట్టుమును ప్రజల బెట్టెనను తోనేయు అధికారము ఎవరైన కన్నదని. అందుచేతనే ద్వంద్వ ప్రభుత్వము నిర్ధరమని. భారతీయులు బ్రిటిషు పరిపాలనను ఏటిపంపంగ జేసెనని భారత సంఘాభివృద్ధికి బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు అడ్డుముగ నున్నారని. ఇట్లే సాగినచో విప్లవము తప్పదని.

ఇండియాలో దార్మద్యమేకమ. భారతీయులు తమ సామ్యము వివేకముతో అగ్నిబెట్టుకొనలేదు. భారతీయుల జనగణము కొన్నివేలల తమ యభిప్రాయములకు తమ ప్రతినిధులను తెలియజేయుటకూడ ఎరుగరనియు అందుచే డొమినియనుగా నుండరాదని ప్రతిపక్షి ఫాదరుగా రని.

ఇండియాలో 'అన్న మో రామచంద్ర' యనుచున్నారు

వర్సెలుగారి యభిప్రాయము
ఇండియాలో ప్రజలకు కడుపుండ కూడులేదు. ఇదే ముఖ్యముగ కష్టము. దీనినుండరాజకీయము, సాంఘికవిషయములు, జాతిమతవిషయము ఏమీయు గొప్పించవు. కడుపు కాలిగొవుచున్నది. నీటివిగూర్చి ఆగోచించుటకు తీరిక ఎక్కడికి ప్రతిరోజుకు సరిపోగా కొంచెము ఎక్కువగా విద్యుదు విరిదగర యుండునని జెప్పువారి కేమైన ఇచ్చెదను. కుటుంబ ఆదాయములో ఒక రోజు ఒక అనా ఎక్కువ దొరికిన అదెంతయో వాటికి మహద్భాగ్యముగ నుండి కొండెక్కెదరు. ఇండియాలో అధికవిజ్ఞానాభివృద్ధి విస్తారముగనున్నది. వర్తించ నలవిగాదు. భూమిమీదపడనది మొదలు వారియనే వరకు అన్న మో రామచంద్రాయని గోలబెట్టుచుండురు!

కాని బహుళసంఖ్యాకులు నేద్యగాండు, పాలికాపుల, ఆహారపదార్థములను తయారుజేయువారుగా నున్నారు. ప్రకృతి ప్రేమను జూపకపోలేదు. కాని వ్యవసాయము ప్రాచీనపద్ధతులతో గూడుకొన్నది. చిన్నరైతుల కన్నెయో ఇబ్బందులనువి. తినుటకు కడుపురిండ కూడలేదు. దేశీయపెట్టుబడిదారుల ఉపేక్షనబాదిన ఆశ్చర్యమగుచున్నది. దిగ్భిమ జేందిరి.

తమ పరివాండు అటుల మలమల నాడుచుండ వారిని గాపాడుటకు తలపెట్టెరు. ఒక్కొక్కరోజు నిరక్షరకుక్షియగు చిన్నరైతు తన ఆవును, మేకను గారాబముతో పంచప్రాణములగ దెంచుకొనును. కాని, పెట్టుబడిదారులు, ప్రభుత్వమువారు గానిండు దేశీయులుగానిండు, విదేశీయులు గానిండు తమ పనివాండ్ర యందు శ్రద్ధను జూపరు. పరివాండ్రను పశువులకంటెపీనము ముగ జూచెదరు. ఇండియాలో మంచినీరగులు పెద్దవిగవు. జలము క్రిక్కిరిసి యుండురు. వీధులందును బజారులందును ప్రజలు జూడ ముచ్చటగును. దేశీయులగువారు పాశ్చాత్య వేషధారులు కొందరి, సగము పాశ్చాత్యవేషము, పగము ప్రాచ్యదేశ ధారణమును చూచెదము. మరీ కొందరు పూర్తిగా దేశీయ వస్త్రధారణమునే అవలంబించెదరు. కొందరు పోసుపోసు దగంబులూ యరిసిండురు. కొందరు మొలకగని వస్త్రములుండురు. కొందరొక్కొక్క యాభివృద్ధు భారతీయులకు అదమగ బట్టు ఒక్కదానినిచ్చుట వలన బ్రిటిషు శీతపరిశ్రమకు సంబంధించుచున్న పుష్కలముగ చేతిలో పరిచుండును.

బ్రిటిషువారు దేశీయ పరిపాలకులను పోషకమును గూర్చి ఎక్కువ శ్రద్ధను వహించవలసియుండెడిది. వయసు వచ్చిన స్త్రీలు బాలికలు అందరకత్తెలెందరోయూ న్నారు. కట్టుకొనుటకు మంచిబట్టు లేకన్నను సొగసుగఁగెదురు. నాలగజాలకంటె తక్కువవేతనములను సంపాదించెదరు వీధులకుతుడుచుటగాని, చేతనపారవేయుటగాని జేయుచుండురు. ముఠీకాల్వలను కుద్రిముజేయుటగాని చేసెదరు.

గృహపతిగూడ పాడుగనున్నది. ఒకగుడిసె అంతయు ఒకగది. కిటికీలందవు. ఏకాటి ప్రాతముగ్గలతోనో కట్టెదరు. ఆకుకుబాతులను స్త్రీపురుషులగలిసి అందు 12 గురవరకు నివసించెదరు. 8 అడుగుల వెడల్పు 12 అడుగుల పడరమున్నగదిలో తిండితి నెదరు. అబుసే పగుండెదరు. వీలై నంతవరకు భ్రమ గనుండును. కొన్నిగుడిసెలలో పాగ గూడు పొయ్యి లేక పోవుటచే బాగా కన్పించదు. వైకున్న మారాలో పిల్లలు ఏ నులక ఉయ్యెలతోనో గంటుకొలిది తలులు పనిలోనికి పోయినపుడు నల్లమందు జేయుచే నిద్రించుచుండురు. మరీ కొందరు ఎండలో బడి ఆకుకొనెదరు. నవ్వెరు. ఒప్పుకొవురు మితిలేదు. దీనిబట్టి ఈసంఘాతము, భారతీయుల జీవితము ఎట్లుండునో? బొంబాయి కలకత్తాదు లాకవులు, సమ్మెలు రైత్యలయందు జరుగునని వార్తాపత్రికలు దెబ్బతున్నవి. ఇండియాలో నిష్పవము ప్రారంభమగుచున్నది 250,000,000 భారతీయులు ఎక్కువగా ఆకటి బాధకొన్నవారన్నారు. ఆకటికంటె అన్న విగూడ దొకరులేదు. ఇంతకాలము వేలకొలదిపుష్పాపచే ఎందరో చాపోవుచున్నారు.

నోటీసు

అనంతపురం జిల్లాకోర్టు
O. S. No. 3/1928.
వాది:—చక్కా వెంకటస్వామి
ప్రతివాదులు:—రామనిగొనిబసప్ప వగైరా,
ఇందువలన అందరికి తెలియజేయడ మేమనగా, అనంతపురంజిల్లా జడ్జికోర్టులో, అనంతపురంజిల్లా కల్యాణదుర్గం తాలూకా సంజె కొండాపురం మజరా కోనాపురంలోని 27-4-20 తేదిన చనిపోయిన లేటుగట్టి గంగప్పయొక్క పీలునామాకు, పీలునామాలోని ఒక ఎక్కువకుటరు వాది చక్కా వెంకటస్వామి పోలేటు ఇన్వలయనని కోరియున్నాడు, అని తెలియజేయడ మయింది. గట్టి గంగప్పయొక్క పిల్లలైన మదింపుగా, 22584—0—0
అనంతపురం } జి. ముచ్చన్న ఎం. ఏ. బి. యల్.
31-5-28 } ప్రాజెక్టు వకీలు, వాదిపురం వకీలు.

పగుళ్లకు తెలుసు
జులై 1-కి రు 0-6-0; వి. పి. తో 0-11-0
అరికాళ్లు, అలచేటులు, చర్మముకారకములను, కితగాలివలన పగిలిపీడకారుటయు, జలపుట్టుటయు సంభవించును. ఈ తెలుసు రాచిన పగుళ్లు మాని జల పోయి మంచిచర్మము రాకయి. తగుళ్లతోప్పియునయమగును. స్వల్పక్రయము.
అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి-మదరాసు

మదరాసువార్తలు

మధురకాలేజీ ప్రెస్విటే:—పూర్వము తిరునల్వేలి హిందూకాలేజీలో ప్రెస్విటేగా నున్న ఎమ్. వి. ఎస్. ముళ్ళారావుగారు యిప్పుడు మధురకాలేజీ ప్రెస్విటేగా నియమింపబడిరి తెలియుచున్నది.

రామనాథు రాజాగారి కేసు:—ఈ కేసులో రామనాథు రాజాగారి తరపున డి. సి. రామస్వామి అయ్యగారు పక్షిగనండి కేసునడపెదరి తెలియుచున్నది. ఈ నెల 28 తేదీన కేసు విచారించబడును.

రాకపోకలు:—బి. ఎస్. కె. మందరాచార్యుగారు ఉదకమండలమున కేగిరి. పి. ఎల్. రామస్వామి అఫీసరుగారు నేటి ఉదయమునకు మదరాసు వచ్చిరి.

కెప్టెన్ జియి సి. ఫ్రెంచి వైమానికుడు నిన్న మదరాసువచ్చి ఇచ్చటనుండి మోటారుకారులో పుడచ్చేరకేగెను.

అగ్నిప్రమాదము —గుహారు నకు 18 మైళ్ల దూరమునన్న కొల యను గ్రామ మందగ్నిప్రమాదమునకు 50 ఇండ్లు తగులబడినవి. ఒక ముసలి స్త్రీ కాలిపోయెను. ఆమె మనుమడు అగ్ని కాహనికాకుండ తప్పించుకొనటకు ఒక ఉన్నతమైన గోడమీదనుండి క్రిందకు గంటి చరిపోయెను.

ఉత్సవములు:—1628 వ సం॥ జూలై 14-వతేదీ గురువారం రాత్రి 8-గంటలకు మదరాసునందలి క్రిందస్వామి దేవాలయమునందు పుష్పాగవాహన పుష్పాలసేవయను అన్ని దేవులకున్న పుష్ప ఆలంకార సేవయన్ను; మిక్కిలి ఆంధ్రముగా జరప బడును.

జి. ఆర్. దక్షిణామూర్తి శెట్టి

బాల్య వివాహ చట్టములు:—బాల్య వివాహములు గూర్చి పండితాభిప్రాయమును కన్పెట్టటకు నియమింపబడిన బిల్డ్ వి. సి. ఎస్. గారు తమప్రేక్షికయందు, బాలికలకు 14 యేండ్లకంటె 18 యేండ్లు వివాహమునకు నిర్ణయింపవలెననియు అట్లు నిర్ణయించినగాని నిజమగుటయు గలగనేరదనియు వభిప్రాయమును నూటించిరి. అని హిందూపత్రిక విలేఖరి ముదిలిపట్టుచునుండి వ్రాసెను. (హిందూ.)

మదరాసు చూపైమిల్లు పనివాండ్ర సభ:—నిన్నరాత్రి జరిగెను. బి. సిరావుగారు పనివాండ్రు మెలనే సమ్మెకట్టక ఒకమాసమువరకు ఆగకుని చెప్పిరి. తేబరుకవిమనరు గారికిని తమయజమానులకును తమయిబ్బందులను గురించి యాలోచించుటకు గడువుయిచ్చుటకు సభలో తీర్మానింపబడెను. వీరల యిబ్బందులను చెల్లించు నొక ప్రకటన గావించబడుటకును తేబరు కవిమనరుగారిని ఒక పంచాయతీని యేర్పాటుచేయుటకు గోరును తీర్మానింపబడెను.

మహారాజశ్రీ టి. కోదండరామనుగారి మరణము:—మహారాజ గజశ్రీ మదరాసు దామర్ల అరబా చలం శ్రేష్ఠిగారి పుత్రులకును శ్రీ. టి. కోదండరామను శ్రేష్ఠిగారు కడచిన ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. పరిక్షయండు ప్రార్థనలమునకు, శ్రీ కోదండరామనుగారు 17 రోజులుగా బయి ఘాయము జ్వరమువలన బాధపడి నిన్నటి సాయంకాలము 5-10 గంటలకు స్వర్ణగులయిరి ప్రీయపత్రుడయిన సేనుమిత్ర బృందమునకు తెలియజేయుట కంతయు చింతించుచున్నాను. (12-6-28).—సి. యల్. గంగాధరశెట్టి.

మిత ఉపనయనము:—నెకందరాబాదు వాస్తవ్యులను సంఘసంస్కరణలను బాటి కృష్ణరావు టి. వి. సి. ఎల్. గారు గ్యానేజ్యరరావు, శంకరరావు అను తమ యిరువురు పుత్రులకును ఉపనయనము చేయవలెను బ్రాహ్మణులతోగోహితుని సహాయముగ తన స్నేహితులగు మున్నగు బ్రాహ్మణేతరపురోహితులను, ఆర్యసహజమువారిని నియమించి ఉపనయనమును చేపట్టముగ జరిపిరి. బ్రాహ్మణేతరులకిది యెంతయు శానందకాయకమైనది. తరువాత జాతిభేదములేక బ్రాహ్మణులను బ్రాహ్మణేతరులను బాటి కృష్ణరావుగారి సగిన విందునందు పంక్తిభేదములేక కలిసిమెలసి గుడిచిరి. ఈ సంతర్కమునందు నిమ్నాతుల స్త్రీ పురుషులుగూడ గలరు. నెకందరాబాదునందు బామెడీ హాలులో నిట్లుజరిగిన యుపనయనములలో నిడియే మొదిటిది.

ఆంధ్రుల విజ్ఞాననిధి-నిజమగు దేశభక్తుడు

ఆంధ్రుల గోపాలకృష్ణుని యశాలమరణమును గూర్చి డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడు గారి సంతాపము

డాక్టరు పి. వరదరాజులు నాయుడుగారు నేలనుండి యీ క్రింది తంతివార్తనంపిరి:—

ఆశ్చర్యమిద్రులును, నిజమున దేశభక్తులగు శ్రీ గుగ్గిరల గోపాలకృష్ణయ్యగారి మరణమును విని మిక్కిలి చింతించిరి. తిరుచినాపల్లిలో గోపాలకృష్ణయ్యగారు జైలునందుండగ కారాగారమునందలి కష్టములందు సైతము వారి ఆకంఠికి దేశభక్తిని, బాల్య భావప్రపూర్ణతను తెలిసికొనటకు నా కవకాశము కలిగెను. ముఖ్యముగ ఆంధ్రదేశము ఆంధ్రుల విజ్ఞానమునకు నిధి యైన వానిని రాజ్యాంగధురంధరుని గోల్పోయెను. వీరాల పేరలయం దివాడుకకొనబడి గావించిన సేవలు సర్వదా స్మృతిపథమున నిలిచియుండగలవు.

మదరాసు జనరల్ ఆసుపత్రి:—బ్ల్యూమ్ హిల్ ఖాన్ గారిల్లు వ్రాయుచున్నాడు మదరాసు జనరల్ ఆసుపత్రి యందు మెడికల్ అఫీసర్లు ఉదయము 10 గంటలనుండి హాజరున్నారు. అందుకొందరికన్నను 11 గంటలనుండి హాజరునందు నిలకొకల్పు ప్రయత్నించుచున్నాడు. వట్టె ఆనవత్తులు డాక్టరులరయుము ప్రాప్తిని అభివృద్ధిని చేసుకొనటకై తమ కృతకర్మమును కలుగజేయుటకు నెలకొల్పబడుటలేదు. ఇప్పటికంటే ముందుగనే డాక్టర్లు జనరల్ ఆసుపత్రిలో హాజరునట్లుచేయుట మంచిది. ఈమెడికల్ అఫీసర్లు గావించిన నూతన ప్రభుత్వమునా రంగీకరింపరని నమ్ముచున్నాను.

కంటివర రథోత్సవము:—నందు చిన్నప్రమాద మొకటి జరిగెను. రథముయొక్క చక్రములు రాజశిథిలో నొకకాలువలో దిగబారి కొకాయు గొట్టును విరుగగొట్టెను. అగట్టుమునుండి నీరుబాహుము వెకివచ్చుచుండ ఇంజనీరుగారికి తింతియంపబడెను. ఇంతలో రైల్వేవారి బాకలను తెచ్చి రథచక్రములు కొంచెముమీదికి ఎత్తువెను. తరువాత చాలకష్టముతో రథమును రోడ్డుమీద జేర్చిరి. తరువాత నీరథము ఒకయింటికి తగల్గొనెను. ఆయింటి పెట్టును కొట్టివేసి రథమునకు మార్గమేర్పాటు చేసిరి. పిమ్మట రథము నీడవచ్చుచుండి నవ్వుడు త్రాడు తెగిపోయి కొంతనుండికి చెట్టును తగిలెను. వారిని అనుష్రుతికొనిపోయిరి. ఈసంఘర్ష రథోత్సవ మిట్లు జరిగెను.

మదరాసు యువజన సాధుచెట్టిసంఘము:—

ఈసంఘమువారు మొన్న 10 తేదీన శ్రీసాధుకామశ్రీఅయ్యన్ దేస్థానములో సమావేశమైన యాక్రింది తీర్మానములను గావించిరి:—1 ఈసంఘమువారి నోటినుకేసుండ ఎ. తామనజాలచెట్టిగారు మా శ్రోతానున్న బాల్యపాఠశాలను ఎత్తి వేసింజులకు వారి చర్యను తీవ్రముగ ఖండించుచున్నారు. 2 ఈసంఘపాఠశాలలను మేనేజరుగా టి. ముతుస్వామిచెట్టిగారిని నియమించిరి. 3 ఎ రామనజాలచెట్టిగారు ముతుస్వామిచెట్టిగారికి చార్జిఅప్పగించినలెను 4 టి. ముతుస్వామిచెట్టిగారు మేనేజరుగా నుండుటకు విద్యాధికారులను, జిల్లా విద్యాసంఘమువారును అంగీకరింపవలెనని కోరుచున్నారు. 5 అవధరమైనచో ఎ రామనజాలచెట్టిగారువైసి తగినచర్యను తీసికొనుటకు ముతుస్వామిచెట్టిగారికి అధికారమియ్యబడెను.

పురాణ కాలక్షేపము

రాజ్ కోలు మైసూరులో చెలగు పండితులు యోగానంద రామయ్యగ్రంథకర్తలను మహారాజశ్రీ చిల్లరిగి యోగానందకవిగారు అంగలూరుగ్రామము విచ్చేసి మ. రా. శ్రీ దుగ్గిరల పూర్ణయ్యగారి నాబామిన యోగానంద రామయ్యగారుని బాలకాండముతోగొంత, ఆయోధ్యాకాండముతోగొంత చదివి యర్థముచెప్పి శ్రోతల కానందమును గూర్చిరి. కోగంటి దుర్గా మల్లికార్జునరావు.

మంత్రులు జాతీయవాదులగుట

సంయుక్త రాష్ట్రములందు నెయినిటూరు, జూను 11:—రాయరాజేశ్వరబటి, కవ్వర రాజేంద్ర సంసగార్లు మంతి పనవులకు రాజీనామనిచ్చిన పిదప సంయుక్త రాష్ట్రముల శాసనసభలో జాతీయ పక్షము నందు చేరిరి. (ఆ. పే.)

ఉదకమండలవార్తలు

ప్రధానమంత్రిగారు ఖద్దరునుప్రోత్సహించుట ఉదకమండలము, జూను 11:—వెల్లూరుయం వజనమహాసభకోయంబ తూరజిల్లాకొడమడియందు జరిగినపునునిన్న వెల్లూరసంఘమువారు ప్రధానమంత్రి దానినుబృరాయనగాదికి సన్మానపత్రముపం గగా వారుప్రత్యుత్తరముపంసందు యే సంఘమునకా సంఘములు ప్రత్యేకపథలు జరుపుట కొందరికిప్రముండగాని అట్టిసభలన లన యొక్కప్రయోజనముండునని తానునమ్ముచున్నా ననిరి. వెల్లూరుయంవకులు ఖద్దరుద్యమమును ప్రోత్సహించి ఖద్దరు సర్వ జరులకు ప్రీయ కమమగు నట్లుగ జేయుట కెంతయు ప్రోత్సహించవలెనని హెచ్చరించిరి. అప్పట్లోతా నివార కావశ్యకతనుగూర్చిగూడ చెప్పిరి.

మెట్టూరు ప్రాజెక్టు విచారణసంఘము

మెట్టూరు ప్రాజెక్టు విచారణ ఉపసంఘమువారు నేడు ఉదకమండలమునకుచేరి, వధ్యాన్నము సమావేశమయి యా దిగవ విషయముగూర్చి చర్చింప నిశ్చయించుకొనిరి. నేలం కోయంబతూరు, తిరుచినాపల్లి జిల్లాలకు ఇరిగేషనుగం డెంత భాగముండవలెను, యంత్రము చవుకగ వంచించి యొకముందు బ్రిటిషు ఫక్యులలో దప్ప యంత్రకంపెనీలందు యెచ్చటండి తెప్పించవచ్చును. కచ్చెట్టై లేకుండ ఇంజీనిచ్చిన ఉద్యోగుల వద్ద యొకముందు అట్లే సమావేశమయియున్నా. ఉన్నతోద్యోగుల సంఖ్య తగ్గింపవచ్చునా, రాతికన్నముతో కట్టడములు జరుగవచ్చునా. తం జావూరు జిల్లాలో నీరు నీల వాయంతుటకు తగిన యేర్పాటులు జేయరాదా అను విషయములపర్చింతురు. చేత సంఘ సమావేశము జరుగును. పిదప నెలరోజులకు మరల మదరాసులో జరగును.

కెప్టెను ఉబ్బయ్యగారు మదరాసు ఆరోగ్యశాల డైరెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

పి. వి. గోపాలకాగారు, కాలికటు నివాసులు మలబారు జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

దేశీయసమితి ఖండనము

ది|| బి|| రంగారామిగారి అభిప్రాయము

(ప్రత్యేక విలేఖరినుండి)

ఉదకమండలము, జూను 12:—ది|| బి|| రంగారామిగారిని ఆంధ్రపత్రిక ప్రతినిధి సంవర్ధింపగా “దేశీయసమితి”ని (కంట్రిబ్యు) గూర్చి యిట్లు చెప్పిరి. అభివృద్ధి నిరోధకులను స్వార్థపరులను ప్రారంభించిన సంఘమునకు నాకెట్టి సంబోధములేదు. బాహ్యతాయుత పరిపాలన సాధన కాలం కము కలిగింనుచే వారి యుద్దేశ్యము ఇందు మదరాసు వా రెవ్వరను చేరకుండుట నాకు సంబోధనకాయకము. వీరు తయారుచేయున్న రాజ్యాంగనిధానము ఎట్టిదో చూచినపిదప యీ సంఘము వివరముగా విమర్శింపవచ్చును. ప్రస్తుతము మన దేశమును భారతీయేతరులు ఆర్థికముగ, రాజకీయముగను అణచివేయుచున్నారు. ఇట్టి స్థితిని స్థిరస్థాయిగ నొనర్చుటకు యిది యొకయత్నము.

మోకోర్టుల చట్టము

మోకోర్టుల చట్టముగూర్చి అమగగా, రంగారామగారు యిట్లు చెప్పిరి. ఈ చట్టము 1921 సం॥ నేను ప్రతిపాది డిలచిన తీర్మాన ఫలితము దీనివలన ప్రధాన న్యాయమూర్తి పద వి న్యాయవాదులుకానివాటికొకడ నొసంగుట కనకాం మొసం గుచో ఆ భాగము అవేసింపక తప్పదు. మోకోర్టులచట్టము అసంపత్తి ఆర్డులుగా నంగీకరించుచో బిల్లునకు స్వాగతిమొసంగవలెనదే. సివిలియను జడ్జిలను నాయుకోర్టు జడ్జిలుగ నియమించుటకు నేనుప్రతిపాదనకుకాక పోయినను ప్రధాన న్యాయమూర్తి పదవి స్థిరముగ సివిలియను జడ్జిలకొసంగుట నాకిష్టములేదు.

నరేంద్ర మురళినిసభ

సిల్లా, జూను 11:—నరేంద్రముండలి (ప్రీన్సును చేంబరు) సభ డిల్లీలో 1929 ఫిబ్రవరి 19-24 తేదీలలో జరుపుటకు నిశ్చయించిరి.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము

యదునాథనర్సారుగారు ఉపాధ్యక్షులుగ తిరిగి నియమింపబడిరి

కలకత్తా జూను 11:—ప్రాధేపత యదునాథ నర్సారుగారు తిరిగి చెందుసంస్కరములనరకు కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము వైసు చాన్సలరుగా నియమింపబడిరి. (ప్రీ ప్రెసు.)

డా|| ఎ. లక్ష్మీపతిగారు

నేలంకో దేహవక్త్రము సంస్థ వార్షికోత్సవమునకు అప్పగింపులగ డా|| ఎ. లక్ష్మీపతిగారు ఎన్నుకొనబడిరి. సభ 20 వ తేదీన జరుగును.

బార్లీ విజయార్యదదినము

బొంబాయిలో హత్రాళము

బొంబాయిలోని యావజన సంఘమువారు కవాన్టీ జమాంగీను మండరముందు బార్లీ పత్తాగ్రహ ప్రశంసక పథి ను జరపవలెనని మండిరాధికారులగు బొంబాయి ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరుగారి యానామతికై దరఖాస్తు చేసెరి. ఈ మండిరములో సక్రమాంశోచనకు జెందినపథలనే జరపవలయునగాని యిటువంటి రాజకీయోద్ద్యమములకు సంబంధించిన పథలను యా మండరములో జరప వీలులేదని ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరుగారు జవాబుయిచ్చిరి. ఈ విషయముపై ఆధికారులకు సదరు ఇంజనీరుగారు ప్రాతిపదిక అధికారుల యభిప్రాయమును తెలిసికొని తిరిగి జవాబుయిచ్చిరి సదరు సభామండరములో యావజన సంఘముగారు జరపవలెనని పథిను జరపనియ్యకూడదని గవర్నమెంటు వారి ఆభిప్రాయమైనట్లుగా తెలియజేసిరి అందుకల్ల యావజనసంఘమువారు తమ పథిను మార్పాడి విద్యాలయమండరముగా జరిపిరి.

ఉత్తరగోపుర నగర పక్షిర్తనములు చేయునప్పుడు మేళ తాళములను సంగీతమును ఉడకూడదని పోలీసు కమిషనరుగారు ఆజ్ఞాపించిరి.

బార్లీ విజయార్యదదినమునకులెల్ల నగరమందలి బహుళులన్నియు మాయబడినది.

మార్పాడి పర్వతంబము, దాస్తపు పర్వతము, బ్రోకర్ల సంఘము, మెరాయిసంఘము, ఎజ్రాల వ్యాపారసంఘము హత్రాళము జరిగినది.

బార్లీ హత్రాళము ద్రవ్యధి సమకూర్చునట్లుగా యావజన సమితివారి బార్లీ జెండాను అమ్మాయి న్నారు. (ప్రీ. వెను.)

బార్లీ విజయార్యము

లజపతిరాయిగారి సమర్పణము

గుల్బర్గా నాడు : — లాలా లజపతిరాయిగారు గాంధీ మహాత్ముని కిట్లు వ్రాసిరి:—

“కాశ్మీరదేశములో మహామత్యులైన నేను బార్లీ ప్రజలు ధీరత్వముతో ననుభవించుచున్న కష్టములను తలపోసి నాహృదయములో జ్వలించుచున్న అభిమానాదరణములను మీకిప్పుడు వెల్లడింపక ఊరకొనజాలను నాస్వంత్రద్రవ్యములోనుండి బార్లీనిదిగి కరూ 500 ఎకసయ్యవరకును గావనము చేయుచున్నాను. బార్లీ ప్రజల ధీరత్వము మీ ముందే కళ్ళు స్యాతంబ్రయింపకై పోరాడుచున్నార. ప్రభుత్వమువారి కిట్టిమనా బయట బెట్టుటకు ఇంకొకన్నను కంటి ఉపాయము లేదు.

సత్తాగ్రహహోద్యమమునందు భారతఖండ మంతయు ఒకజేత యేకీభవించక పోయినను ఇప్పుడు జరుగుచున్న దుర్మయములను నిష్పంధవిధా. మున యెదిరోడ్డుటకు వనలోనన్న ప్రత్యేకవ్యక్తులైనను కాశ్మీరగవర ఓగవలెను. బార్లీలో జరుగుచున్న వైపరీత్యములు చూడగా విచారకముగ నున్నను ప్రజలద్రోహ పాపములు జ్ఞానూపాత్రములుగ కున్నవి. బార్లీ ప్రజలను వారిని నడపించుచున్న నాయకులను భగవంతు దాశిర్యంబుగాక,

నా స్నేహితులుగూడ నా సందేశమును ఆమోదించుచు వారందరూ రూ 500 లు బార్లీనిదిగి కైసరీంచుచున్నారు.

లజపతిరాయిగారు మగన్లు గాంధీకి ప్రత్యేకముగ రూ 500 చందా నిచ్చిరి. (ప్రీ. వెను.)

కలకత్తాలో బార్లీ

విజయార్యమై సభలు

కలకత్తాలోని జాతీయ పత్రికలన్నియు బార్లీ సత్తాగ్రహమును ప్రశంసించుచున్నవి భర్తసంస్థాపకాధ్యక్షులు పంటి పోరాట విజయకెన్నును జరిగియుండలేదని కొనియాడుచున్నవి.

ప్రజలందరూ ప్రార్థనలను పలిపి బార్లీ విజయార్యము తమ సన్నికల్పమును అభిమానమును బహిరంగపథలకల్ల బెట్టించి భగవంతుని జేడుకొనవలసినదిగా పత్రికలన్నియు హెచ్చరించుచున్నవి. (ఆ. వె.)

టం. ప్రకాశంపంతులుగారు

రాజ్ కోలు, జూన్ 11:— భారతవాసనపథ్యులగు టి. ప్రకాశంపంతులుగారు వైమును బహిమ్యారము రీసెట్టుమెంటుల గూర్చి గ్రానుములందు ప్రచారముజేయుచున్నారు. 20 తేదీన మదరాసుచేరి 25 తేదీన తిరిగిగ్రామములకు బయలుదేరెదరు. (ఆ. వె.)

న్యాయస్థాన వార్తలు

దొమ్మి కేసు

(న్యాయమూర్తులు వేపా రామేశం, తిరువేంకటాచార్యులుగార్ల యెదుట)

దొమ్మి కేసు కునీజేసిరనే నేరముచే తిరువల్వేలి జిల్లా సెషన్సుకోర్టు జెడ్డిగారు కురుపు సామికనను ఇంక నిరపురు ముద్దాయిలకు ఉరిశిక్షయు ఇంకనిరపురు ముద్దాయిలకు దీ పాంతర శిక్షయు విధించి తక్కిన నలగురు ముద్దాయిలు నిర్దోషులని విడుదలజేసిరి.

అరజావలంనాదాను, (ప్రాసీక్యూటనువారి సాక్షి) అను వారి భార్యతో తనను మాట్లాడుచుండగా అరజావలం చూచెను. తనను చెట్టునకుకట్టబడి కొట్టబడెను. చరిపోయినవరి యమసామినాదానుకూడ ముద్దాయిని చీపురుకట్టతో గొట్టెను. ముద్దాయి పంతులబిగలవాడగుటచే అనాటినుండియు చరిపోయిన పరియసామినాదానున, అరజావలంమును ముద్దాయి యన్న భయపడుచుండెరి. సెప్టెంబరు 15 వ తేదీ క్షిచరిపోయిన పరియసామినాదాను ఇంటికేవచ్చుచుండగా 1 వ ముద్దాయియు అతనితోకూడ నింక ఎనమందుగురు కలక పరియసామినాదానున, కట్టుతోన, కర్రతోను కొట్టిచంపిరి. ఈ తొమ్మిదిమందియు దొమ్మి కేసు కునీజేసిరనే కేసుచేయగా సెషన్సుజెడ్డిగారు విచారించి 6, 7, 8, 9 ముద్దాయిలు నిర్దోషులని విడుదలజేసి 1, 2, 4 ముద్దాయిలకు ఉరిశిక్షయు, 3, 4 ముద్దాయిలకు దీపాంతరవాస శిక్షయు విధించిరి.

కె. యస్. వరదాచారిగారి సహాయమున యస్. గణపతిపంతులుగారు ముద్దాయిలకరపున వాడించుచు నాదానుల కును మార్పాటలకును గూర్చునుండియు ఉండుకన్న కులక త్తులచే నీకేసు తేటజేసినయి, ముద్దాయి అభ్యంతరబెట్టినను నాదాను వాలలో నొకరిని ఆసెనుగా నియమింపబడిరినియు సెషన్సుకోర్టులో మొట్టమొదట కొందరు సాక్షులకు జడ్జి సమ్మియున్నారనియు జెప్పిరి.

ప్రతి ప్రాసీక్యూటరుగారు ఈ వాదనను ఖండించిరి.

న్యాయమూర్తులు ముద్దాయిలు దోషులని సమ్మిరి. కాని రెండు నాగురు ముద్దాయిలకు ఉరిశిక్ష తీసివేసి దీపాంతరవాస శిక్ష విధించిరి మొత్తముమీద మొదటి ముద్దాయికి ఉరిశిక్షయు, 2, 3, 4, 5 ముద్దాయిలకు దీపాంతరవాస శిక్షయు విధింపబడెను.

* * * * *

న్యాయమూర్తి రామేశంగారి యెదుట

బంధిపోటు దొంగతనము, అల్లరి జేరని నిందా రోపం వలది కోయిలపతి సబు మేజిస్ట్రేటుగారిచే సెషన్సుకు పంపబడిన రామస్వామివను ఇంక 18 ముగ్గురు ముద్దాయిలకు బెయిలుమీద విడుదల జేయవలసినది వెకేవనుజెడ్డి రామేశంగారియెదుట అప్పీలేషను పెట్టబడెను.

వాడ కుమారరెడ్డికి చెందియున్న 50 రూపాయల కిన్నురు జేయు పంటను ముద్దాయిని ఎత్తుకొనిపోయి, రు 700 ల ఖరీదు జేయు వైరును నష్టముజేరెట. ముద్దాయికి వ్యతిరేకముగా వాడి సాక్ష్యవిచిన్వించునకుగాను ఈ పనిని జేయబడెట.

సబు మేజిస్ట్రేటుగారు ముద్దాయిలు బంధిపోటుజేసి రియే కనుగొనిరని ముద్దాయిలకరపున వాడించబడెను.

ప్రతి ముద్దాయియు స్వయముగా బెయ్యి రూ 11 లు జామినిచ్చియు 500 రూపాయలు జామినివ్వగల మరియింద్రీ ముసలల హామిమీద ముద్దాయిలకు బెయిలుమీద విడుదల జేయుటకు న్యాయమూర్తు లంగీకరించిరి.

నైజాముగారి స్వతంత్రాభిలాష

బట్లకుకమిటివారికి విజ్ఞాపనము

హైదరాబాదు నైజాముగారు బట్లకుకమిటివారికి ఒక విజ్ఞాపనమునదిరి. అందు నైజాముగారికి బ్రటిషుప్రభుత్వమునకు మధ్య రాజకీయ, ఆర్థికసంబంధములు, బ్రటిషుప్రభుత్వమునకు ఆస్తినిసానమునకు లేక పెద్ద యామును మధ్యనుండు సంబంధములరీతిగా నుండవలెననియు, తదితరములయిన నన్న స్వదేశ సంస్థానములమాదిరి హైదరాబాదు సంస్థానమునకూడ జాడవలసినయి కలదు.

హైదరాబాదు సంస్థానమునందు స్వతంత్రమును గోరుచు తిప్రనోట తీర్మానించుటకు పథిల నేర్పాటు చేయుచున్నార. హిజ్ ఎగ్జాలెన్సీ హైసెన్ అను బిరుదునుకు బదులుగా హిజ్ మెజెస్టీ అనుబిరుదును నొసగవలె ననుచున్నార.

(డెయిలీ హెరాల్డు)

టి. ఆదినారాయణచెట్టిగారు మదరాసునదిచి ఉదక మండలమునకు బోయిరి.

రొక్కము ఆరువు

భారత తంతు కారక సంఘము

కార్యదర్శి వ్రాసిన లేఖ

రాష్ట్రీయ తంతు కారక సంఘములు తమ దుకాణములలో ఇద్దరు బట్టలను రొక్కమునకే అమ్మువలెను. గాని ఆరువు యియ్యగూడదని కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు తీర్మానించి యున్ననుగూడ రాష్ట్రీయ కాఖాసంఘములకు పెట్టుబడి పెట్టబడిన సొమ్ములో 100 కి 15 వ వంతు అనగా 1,54, 488-18-8½ వైసలు బాకీదారులవలన రావలసియే యున్నది. ఆరువు యియ్యనిచో అమ్ముకము చాల తగ్గి పోవునని దేశారాధకులు భయపడి ద్రవిడరాష్ట్రమువారు ఆరువు వేరమును పూర్తిగా నిలిపివేసినను వారి దుకాణములన్నిటిలోను విక్రయము చాల హెచ్చుగా నేయున్నదిగాని యేమియునుగ్గలేదు. అంత హెచ్చుగా మరే రాష్ట్రములోగూడ అమ్ము మగుటయేలేదు. కావున ఆరువు వేరమును పూర్తిగా నిలిపివేసినచో అమ్ముకము తగ్గిపోవునని యెవరును భయపడ నవసరములేదు. పెట్టుబడికి భవమంత విస్తారముగా లేదు. ఆరువు నిమ్మటవలన కొంతమంది బాకీలను తీర్చకపోవుటకూడ జరుగుచున్నది. ఆరువు వేరము వలన చాల నష్టము కలుగుచున్నదిగాని యీ సదతిని నిలిపివేయవలెనని అన్ని కాఖల వారికిని మీరు తెలుసగోరెదమ. అని కార్యదర్శి వ్రాసెను.

ఈ హెచ్చరికను నేనుగూడ పూర్తిగా నామోదించుచున్నాను. ఖద్దరు వైశన బాతీతు పరిశ్రమగా నున్నంతకాలమును దాని కధికముగు రక్షణ ముసరముగున్నంతకాలమును ఆరువు వేరము లెంతమాత్రమునుపనికిరావు. ప్రజల దేశాభిమానము వైసనే మనమాధారపడవలెను. నగర వేరమువలన అమ్ముకము తగ్గిపోయినచో ప్రజలకు ఖద్దరుపై సభిషాసములేవనియే గ్రహింపవలసియుండును నేను నా సంచారమునందు చూచినంతవరకు ప్రజలందరూ తమకు కావలసిన ఖద్దరుబట్టలను రొక్క-విచ్చియే కొనుచున్నారు. ఇకర వస్తువులను ఆరువుపై ముక్కొనుచున్నార. ఖద్దరును రొక్క-విచ్చికొనుటయే ప్రజలదాని కొనగగరక్షణ. కావున ఆరువియ్యక పోయినచో అమ్ముకము తగ్గి పోవునని ఖద్దరు డివాల మేనేజరు లెంతమాత్రమును భయపడగూడదు వారు బాగుగా ప్రచారముచేసి రొక్కమునకే. విక్రయించుచుండలెను ప్రధాన కార్యాలయమువారు ఆరువుయియ్యగూడదని ఆజ్ఞాపించి పుడు యే దుకాణమువాకునుగూడ యెవ్వరికిని అనువియ్యగూడదు. అటుల రొక్కమున కమ్ముకాలనివాడు ముందుగా ప్రధాన కార్యాలయమువారికి తెలియపరచినచో వారింకొకరిని నియమించెదరు ఏదియుచిత్రమో నిర్ణయింపగలవని ప్రధాన కార్యాలయమువారి. గాన ఆ విషయమున వారి ఉత్తరువులయందే విశ్వాసముంచవలెను.

(మో. క. గాంధీ సంగుయుండియా 7-6-28)

గుజరాతు విద్యావీరము

నూతన వత్సరారంభమున గాంధీమహాత్ముని ఉపదేశము

నూతన వత్సరారంభమున ఆహుదాబాదులో నున్న గుజరాతు విద్యావీర విద్యార్థులకు మహాత్ముడిటుల నవదేశించెను.

“విద్యార్థులసంఖ్య తక్కువగా నున్నదని మీరు యోచించవలెను జాతీయముక్తియును నాశయమును కొనసాగించుటకే ప్రయత్నింపుడు. ఆయాశయములొకే యూనిద్యావీర మేర్పరుకబడెను. దొరతనమువారి కళాశాలలలోను పాఠశాలలలోను శిష్యులకు విషయములు జేరు. ఇంకా శిష్యులకు విషయములు జేరు. అంగభాష యిప్పుడు నేర్పబడుచున్న పద్ధతి హానికరముగా యున్నది దానివలన భారత జాతికత్తిధికును నష్టముకొగినదని నే నిదివరకే స్పష్టపరచి యున్నాను. అంగభాష యునును మీరు చేయకొనవలెను గాని యితరవిషయముల నన్నిటిని దేశ భాషలలో నే నేర్చుకొనవలెను. విద్యార్థులు స్వతంత్రత జీవనము చేయుటకు తగిన నైపుణ్యమును వారికి కల్గించుటకు జాతీయ పాఠశాలలో పారిశ్రామిక విషయములగూడ శిష్యులను నుగాన చరిత్రధూగోళము ఆర్థికములు గణితము మున్నగువానిని నేర్పరు పద్ధతిగూడ నిచట భిన్నముగానే యుండును జాతీయ విద్య యెంతవరకు స్యాత్యత్ర్య భావమును కలిగింపగలగునో దానినిబట్టియే దాని ప్రాశస్త్యమును నిర్ణయింపవలసియున్నది. దొరతనమువారి విద్యాలయములలో చదువు విద్యార్థులు బార్లీకి వెళ్లి సత్తాగ్రహమునరించి కారాగృహమునకు పోవలెదని జాతీయ విద్యాలయములలో చదువుచున్న వారిటుల చేయుట కెట్టి అభ్యంతరమునలేదు అని మహాత్ముడు నుడివెను. (ఆ. వె.)

బార్లీ ప్రజాధికారం

ఏపాటిదో చూచెదముగాక సర్కారువారి అన్యాయమేలేదు

బొంబాయి గవర్నరుగారి ప్రత్యుత్తరములు

బొంబాయి జూన్ 11.—బొంబాయి కాపనసభ్యులైన కె. ఎం. మునీ గారు ఇటీవల బార్లీలోనివయమైన సమాధానము చేకూర్చుకొనినదిగా కోరుతు బొంబాయి గవర్నరుగారికి కొన్ని యు త్తరములను వ్రాసిరి. ఆ యు త్తరములకు బొంబాయిగవర్నరుగారి రిచ్చిన ప్రత్యుత్తరములను మునీ గారు ప్రకటనార్థము ఆస్పాసియేటెడు వార్తా ప్రచారకసంఘము వారికిచ్చిరి:—

మే నెల 27 తేదీన మునీ గారు తమ ప్రథమశిఖు గవర్నరుగారికి వ్రాసిరి. ఆ యు త్తరములో మునీ గారు సమాధాన కర్తవ్యతే ప్రస్తావించిరి. గవర్న మెంటువారిని విసిగించుట భావ్యముకాదు గాని, సర్కారువారుకూడ రైతులయెడల దయాదాక్షిణ్యము వహించుట యవసరమనివ్రాసిరి.

గవర్నరుగారి జవాబు

మే నెల 29 తేదీన గవర్నరుగారు యీ క్రింది రీతిగా ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

న్యాయ చట్టముల సన్నిధిని ఉల్లంఘించి గవర్న మెంటువారికి ప్రీవముగా ఒత్తిడి కలుగజేయవలెనని బార్లీలోయందలి యుద్యమము ప్రారంభింపబడినదనుట కెట్టి సందియమును నాకులేదు. ఈ బార్లీ ప్రజాధికారము ఏపాటిదో చూచుటకు గవర్న మెంటువారు తప్పక ఎదురొడ్డి నిలువబడవలసి యున్నది. బార్లీ రైతులు అనేక కష్టముల పాలగుచున్నందులకు చింతిల్లుచునే యున్నాము. కాని అందులకై గవర్న మెంటువారు బాధ్యులగుటకు చేసిన అన్యాయ మేదియును లేదు.

తెక్కలను యితర నివాసిములను పరీక్షించినచో గవర్న మెంటువారు ఎంతటి దృఢబుద్ధితో ఎంత న్యాయముగా ప్రవర్తించిరో నిష్కళంక హృదయులకు బోధపడగలదు.

సర్కారువారి అధికారమును తృణీకరించి వేయగలమని భావించెడివారికి మీరు ప్రతికూలురై ప్రభుత్వాధికారమును కాపాడుటకై ఏకగ్రీవముగా కృషిచేయుచున్న నాయాధికారవర్గమునకు మీరు చేదోడు వాదోడుగా నుండగలరని నమ్ముచున్నాను.

మునీగారి రెండవ లేఖ

జూన్ నెల 1-న తేదీన మునీ గారు గవర్నరుగారికి రిరిగి యంతాక యు త్తరమును వ్రాసిరి

బార్లీ ప్రజాధికారముయొక్క ఉత్తము తెలిసికొనెదముగాక యని మీరు వ్రాసిన మీయు త్తరము జూచి విభలనోండునైతిని.

ఇప్పుడు సంభవించిన పరిస్థితులకు గవర్న మెంటుచేసిన అన్యాయ మేమి మునుడక పోవచ్చునని న్యవహారము నుండి నచో - యెట్లు కలిగెడి ఫలితం ఏమనగా రక్తప్రవాహములు లేదా బార్లీలోని తాంబూలముయొక్క సామ్రాజ్య విశాళము ఏది ఎట్లున్నను ఇరుపక్షములవారికిని పీడమైన వైషమ్యభావము శబ్దపాదుకొనెను. వ్యవహార పరిష్కారము బార్లీ ప్రజల కోరికడి కంచాయితీ సంఘమువారివే. ఇంతవలె యిందుకు మీర్చియుకొన నందున అంతటి ఫలం వైపరీత్యములని కారణములు, కారణ మతి స్వస్థమైనను ఫలితము అతిఘోరమై యొప్పును. గవర్న మెంటువారు కొంచెము కటాక్ష విక్షణము ప్రసరింపజేసిన యెడల న్యవహారముంతయు చక్కబడును. కాని ప్రజలు మాకు మాట్లాడకండ లోబడి యుండవలెనని సర్కారు వారు కోరుచున్నారు.

పరిశీలనలకు కరడులకు తీ కొనివచ్చి బార్లీయందు అధికారము చూయుచుచున్నాను. ఆపరాధము ద్రవ్య లాభమునకై న్యాయవిరుద్ధములేకండ దాస్యముచేయునట్టివారు గవర్న మెంటువారిచేత క్రింద అనేకవంక భారతీయులు నపుకరిచేయుచున్న సర్కారుగల భారతీయు లీ బార్లీ తాలూకాయందు వ్యవహారములను ఆములు జరుపుటకు తీసికొని రాజాలకబోయి రిను పుట పరాశలను గొనివచ్చుటవల్లనే తెలియుచున్నది.

ప్రశస్తమైనవి, గుణకరమైనవి,

ఇతరచోట్ల యెచ్చటను లభించనవి,

ఆయుర్వేదాషధములు ఎచ్చట దొరకును?

అడ్రసు:—

అర్చర సాయనశాల

ముక్త్యుల (కృష్ణ)

(క్యాటలాగు ఉచితము)

గవర్నరుగారి ప్రత్యుత్తరము

వై యు త్తరమునకు గవర్నరుగారి రీక్రిండిటిగా జవాబు వ్రాసిరి:—

గవర్న మెంటువారిపూ డెట్టి పండిగానాథుల నున్నారో మునీ గారు గుర్తించలేదు. రైతునివయమైన ముఖ్యముగా నేను ఆందోళన పడుచున్నాను రైతును వాణ్యునివయమైన వారిని విడలివేసినయెడల వారందరకు శిక్షలను తప్పక చెల్లించెదను. రైతులతత్వము నాకు బాగుగా తెలియును.

శిస్తులపొచ్చింపు దేశమందంతట చేయబడిన రీతిగానే బార్లీ తాలూకాయందును చేయబడినది. ఈ శాసనోల్లంఘనోద్యమమునకు బార్లీ తాలూకా యొక్కటి మాత్రమే ప్రత్యేకించి నిర్ణయించబడవలసి వచ్చినది.

దేశ పరిపాలన జేయుటకై గవర్న మెంటు వారికి నిస్సంశయమైన హక్కు ఉన్నప్పుడు ఆ హక్కును గవర్న మెంటువారు ఏల వదలుకొనవలయును?

విచారణసభామును ఏల నియమించవలయును?

ఇప్పుడున్న వ్యవహారపు తగాదాలను మొరలను వీలైనంతవరకు ఆలకించుటకు నేను కూడ ఆతురపడుచునే యున్నాను. కాని యీ వ్యవహార పరిష్కారార్థమై గవర్న మెంటువారు నిర్వహించవలసిన విధులను అనధికారులగు పరుల చేతికి ప్రభుత్వమువారును ఒప్పగించబాలర్లు.

ప్రజలయెడ కటాక్ష విక్షణములకు ప్రపంచపక్షేపము నా కూడదా చుచున్నది మన ప్రభుత్వము కాదు మనము ఆలోచించినట్లైన యీ వ్యవహారమునకు ముఖ్యమైన రాజ్యాంగ సూత్రము ఒకటి యిదిగో చూస్తే బార్లీ ప్రజలు మారుమాట్లాడకుండా లొంగిపొయింపవలసివది మేము కోరుట లేదు. నానుద్యమకు దృఢముపాటులవాళా శాసనములకే వారు విధి చేయై యుండవలయునని కోరుచున్నాము వారు ఆప్రకారముగా న్యాయశాసనబద్ధులై ప్రవర్తించిన పక్షం వారి కేవల అన్యాయములు తొలగింపబడవలెనని నాని కోరికచో అప్పుడు అట్టి అన్యాయములను లక్షణములు చక్కజే నుట గవర్నరు గారికి కష్టమైనది కాదు.

పరానులు

బార్లీ తాలూకాలోని 25 గురు పరానులను ప్రమే తీసికొని రి బి.గి. గవర్న మెంటు ఆధికారులు వీరిని వెయ్యి కండ్లతో కనిపెట్టి చూచుచున్నాను.

ఈ పరానుల నడవడిక చాలా ప్రశస్తముగా నున్నది. కాని, ప్రజలలోని దురభిప్రాయములను ఎడబాపుటకై వారిని తీసివేసి భారతీయులే వారిస్థాన మందు నియమింపబడుచున్నారు.

రైతులందరకు తమ శిస్తులను చెల్లించినపిదప, తెక్కలకు పునర్వినియోగ చేసి తెక్కలకుందలి లోపములవల్ల ఎక్కడ శిస్తు పనులు చేయబడినట్లు కన్పించినో రిహివాన్ల యవ్వ బడును.

నేను, నాతోడి అధికారవర్గమును యాబార్లీ వ్యవహారమును క్వరలో పరిష్కరించుటకు ఆ సత్తులమై యున్నాము. కా బట్టి స మం జ స మై న

పదకు లేవైన నూచింపబడినచో, అందువిషయమై గవర్న మెంటువారు తప్పక ఆలోచించెదను.

మునీగారి మూడవ లేఖ

జూన్ 11 తేదీన మునీ గారు తమ మూడవ లేఖకు గవర్నరుగారికి వ్రాసిరి.

ఈ వ్యవహారము నెట్లునే పరిష్కరింపవలసిన యవసరము చాలా ఎక్కువగా నున్నది ఈ ఇప్పుడు గవర్న మెంటు వారు బార్లీలోని ఆములు, రుసుములను నిర్బంధ విధానములను అపివేయని యెడలను నిష్పాక్షికమైన పంచాయితీ విచారణ నెలకొల్పినచో సందర్భములు దుష్కరమై ఫలం యుగా పరిణమింపగలగియు మునీ గారు వ్రాసిరి.

ఇంతటితో ఈయు త్తరప్రత్యుత్తరములు ముగిసినవి.

(ఆ. ప్రె.)

గవర్న మెంటువారికి దొరకిన

విరికిపండులు

బొంబాయి, జూన్ 11:—గవర్న మెంటువారి క్రింది సమాచారమును ప్రకటింపచున్నాను.

బార్లీ తాలూకాలో రాశీవాహులను దాఖలుచేసి ఉద్యోగములు పొందుకొనిన గ్రామకాకతులలో 8 మంది తలాతీలును 35 మంది పటేయలును గలరు.

8 మంది తలాతీలలో నొకడు తాలూకాలో ఆపరేటర్లయొక్క (అపహామదారులయొక్క) పోరుపడలేక వారు వెలివేసిన రేమో యను భియముచేత ఉద్యోగమునకు రాశీనిచ్చినది చెప్పిన పటేయలలో నొకడుకూడ యీరీతిగానే కత్తెక్కడతో చెప్పుకొనెను. ఇది న వారితో కత్తెక్కడ కలిసి మాట్లాడలేదు కాని వారందరకు యివిసమము చేతువుల నల్లనే రాశీవాహులను దాఖలుచేసిరి సమ్మతించారు.

తలాతీలలో 7 మంది శిస్తులు బాకీపడచున్నారు శిస్తులు చెల్లించనివనిగా వారి సమష్టి బారీచేరుబడి యుండెను.

(ఆ. ప్రె.)

సింధురాష్ట్రముల అభివృద్ధి

సింధురాష్ట్రములోని హైదరాబాద్ నగరమునందలి చిహరామ్ వాసల్యులుగాక అధ్యక్షుల నొక బహింగగభ జరిగెను.

జయరామదాసుగారు పక్షిలో ఆజరైరి. బోధ్రాయు గారు పక్షలో అనేకప్రాంతలై యవపర్యవేయిచు బార్లీ సత్యాగ్రహమును గుర్చి చెప్పిరి.

బార్లీ సత్యాగ్రహమునెల సాగురాష్ట్రీయులు తమ యభిమానమును వెల్లడించుచు సభలో తీర్మానము చేసిరి

జయరామదాసుగారు కాపనపర్యవేక్షకునకు రాశీవాహునిచ్చినందున జమీరామదాసుగారికి ప్రకటించుచు తీర్మానము చేయబడెను.

(ప్రె. ప్రె.)

క్రీ! శ్రీ! మగనలాయిగాఫి

సారక నిధి

వసూలు మొత్తము

ఈనిధి కు 705-8-0 వసూలైనది. ప్యారాలీమొరాజా పార్వీయగారు (బొంబాయి) 200కు గుప్తదానము (సబర్బుతి) 101యును ప్రాసెసకు కే. పి. క్రివేడిగారు (పూలూ) 100 రూపాయిలును భగవానీ పురమోత్తంగారు (సబర్బుతి) 50 రూపాయిలును యిచ్చిరి. తక్కినవి బిల్లర మొత్తము 1 మొదలు 25 వరకును కలవు. (ఎం. యండియా, 7-6-28)

బొంబాయి గవర్నరు : బార్డోలి

శ్రీశ్రీశ్రీ

బొంబాయి శాసనసభ్యులగు మున్సి గారు బార్డోలి గూర్చి వ్రాసిన లేఖకు గవర్నరుగారు రాసిన ప్రత్యుత్తరము, సమాధానపు టాకెను పూర్తిగ బోధించుచున్నది. బార్డోలి దినమునం దీసంగతి బయల్పడుటవలన, రయితులకు గలుగు ఆశాభంగమునకు మేరయుండదు. మున్సిగారు సక్రమాంబోధనవాదులు. వీరు గవర్నరుగారికి బంపిన లేఖలో రయితుల దృక్పథమును సూచించి షక్షపాత రహితముగ విచారణ జరుగవలయునని కోరిరి. అధికారివర్గమువారు సామాన్యముగ జూపు వైఖరివలె గవర్నరుగారును మాటవట్టుటల నాధారము జేసికొని, అనుకూల పరిష్కారమునకు తోడ్పడకున్నారు. రయితులు సత్యాగ్రహము నవలంబించిరిగాన, ప్రభుత్వమువా కిసవాలుకు బదులుజెప్పదలచిరిని, యిటుట గవర్నరుగారి ఉన్నతస్థానమున కేమాత్రము తగియుండలేదు. తమక్రిందియుద్యోగులు పొరబడినచో, నరియగు విచారణ నలిపి దానిని తొలగించుట పాలకునిలక్షణము గాని, బాధనొందుచున్న రయితుల నింకను అణచెడ మనుట ప్రజ్ఞ గాకేరదు. ప్రభుత్వమువా రవలంబించుచున్న ప్రేర నిర్బంధముల మూలమున గలుగుచున్న కష్టముల నన్నిటిని, రయితులు అత్యంత శాంతసహన భావముతో భరించుచున్నారు. అహింసా ప్రత్యేకమును విష్కర్షగ కొనసాగించు చున్నారు. ఇట్టివారి అడ్డుత ప్రవర్తనమును గాంచి యున్నను, గవర్నరుగారి హృదయము మెత్తపడి యుండవలసివచ్చింది. రయితులు గోరిన సహేతుకముగ కోర్కెను వీరు సగంపరచియుండవలసివచ్చింది.

అందుకు మారుగ, ప్రభుత్వమువారు న్యాయముగ ప్రవర్తించి రనియు, జానులప్రవర్తనము క్లాన-పాత్రముగ నున్నదనియు, గవర్నరుగారు దెలుపుట చోద్యము. జానులగూర్చి అసత్యములు ప్రచురింపబడెనని, వీరి తలంపు. రయితులు హెచ్చుపన్నుల నీయగలరనియు, వెలుపలివారి ప్రోద్బలమువలన, వీరు చెల్లించుకొన్నారనియు, గవర్నరుగారు పలుకుట, విశాలదృష్టి నెంతమాత్రము సూపుటలేదు. ఎట్టి ఆందోళన ప్రారంభమయినను, ప్రజల కెట్టియిబ్బందులు లేవనియు, దుష్టులగు రాజకీయాందోళనకారకులు ప్రజలలోనశాంతిబుట్టించెదరనియు, అధికారులు జెప్పట సామాన్యము. కాని ఇట్టి వ్యర్థవాదమును వెనుక కొందరు సమ్ముచున్నను, ఇప్పుడెవరును నమ్ముటలేదు. రయితులు వట్టి మూర్ఖులా? ఇతరసమస్యలు వారికి దెలియకపోవచ్చును. కాని వారి పోలముల సంగతి వారికి దెలియదా? పన్నుల జెల్లించు సామర్థ్య మెంత

వరకు గలదో, వారికి దెలియదా? రాజకీయ నాయకుల నిమిత్తము, వీరు ఆస్తిని, కోల్పోయెదరా? కారాగృహబాధల ననుభవించురా? రాజీనామా నిచ్చిన శాసనసభ్యులు, బాధ్యత లేనివారా? గ్రామమునసబులును కరణములును తమ పదవులను ఊరకపోగొట్టుకొనుచున్నారా? వి. జే. పటేలుగారేల యసమ్మతి చెలిపియుండవలెను? గాంధీ మాళవ్యా, అన్నాదీ, వల్లభభాయి పటేలు మున్నగు నాయకులు అసత్యము లాడువారా? ఇంతకు పూర్వము, బార్డోలి రయితు లెన్ని సభల గావింపలేదు? ఎన్ని తీర్మానముల గావించి, ప్రభుత్వమున కంపియుండ లేదు?

రయితులకు హెచ్చు పన్నుల వలన నెట్టియిబ్బందులు గలుగవనుట, కనులయెదుట గనుపించుచున్న సత్యమును నిరాకరించుట యగును. వేలమువేయబడిన భూములు పెటిల్ మెంటు ఆఫీసరుగారు దెలుపు విలువ నొనగుచున్నయెడల, వీరి అంచనాను గ్రహింపవచ్చును. అందుకు మారుగ విక్రయపు ధరలబట్టి, వీరి అంచనా అసత్యమని తేలినది. సత్యమును గ్రహించుటయే ఉభయపక్షములవారి ఆశయమయినయెడల, సమగ్రమగువిచారణ జరుగుటకు, ప్రభుత్వమువారేల యంగీకరింపగూడదు? ఇందు అతివాద మేమియు కనుపింపదు. పన్నులను చెల్లించిన పిమ్మట, తప్పేమయిన కనుపించినయెడల, సవరింపబడు నని, గవర్నరు గారు సూచించుట విచిత్రము. అధికారులు తమ తప్పుల నంగీకరించుట జరుగదు. ప్రతిష్కారకు వీరు ప్రాకులాడుచుందురు. అట్టితరి, హెచ్చుపన్నుల వోక మారు చెల్లించినపిమ్మట, రయితులు వీనిని భరింప నంగీకరించిరిని, అధికారులు చాటకమానరు. నిష్పక్షపాత మగు విచారణ జరిగి, నిర్బంధచర్య లాపివేయ బడనియెడల, పరిస్థితులు విషమ మగునని, మున్సిగారు చెప్పిన హితవు నికనయినను గవర్నరుగారు రనుసరించుట యవసరము. ఇదివరకే బార్డోలి సమస్య అఖిలభారతసమస్య యయినది. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు దీనిని ప్రతిఘటింప నిశ్చయించుచో, దేశమంతయు దీనిపై తనదృష్టిని కేంద్రీకరించి పాటుబడ వలసి వచ్చును. కొంత కాలము బొంబాయి ప్రభుత్వము తన నిర్బంధములను సాగింప వీలయినను, త్వరలో నవి నిష్ఫలమై, దేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధికి దోహద మొనగక మానవు. అందుచే విశాలదృష్టితో జూచిన, బార్డోలి నిర్బంధములను వైపరీత్యము లనియే భావింపవలసివచ్చును. ఇట్టి అనుభవములకు బిమ్మట చీకటికి పిమ్మట వెలుగువలె స్వతాజ్యము సిద్ధింపగలదు.

సైమను కమిషనుల ప్రగల్భములు

సైమను కమిషను సభ్యులు ఇంగ్లండుకు వెడలిన పిమ్మట, తేని పోని ప్రగల్భముల బలుకుచున్నటుల, వార్తలు దెలుపుచున్నవి. స్త్రాతకోనా ప్రభువుగారు, హిందూదేశ సమస్య చాలా చిక్కుగ నున్నదనియు, సైమను కమిషనువారు ఏడువేల మైళ్లు తిరిగిరనియు, అనేకులను తాము జూచిరనియు, హిందూదేశమునందు ఎన్ని భాషలు గలవో, ఎన్ని జాతులు గలవో తమకు దెలియలేదనియు, బలికిరి. హిందూదేశ మొకజాతి కాదని చూపుటకే

వీరు తంటాలుపడుచున్నారు. కమిషను ప్రతిపక్షులను నిర్లక్ష్యపెట్టుటకు వీలు లేకబోయినను, తాము ముఖ్యసంఘములవారి సందరను సహకారమువంకకు ద్రిప్పితిమని, వీరు ప్రగల్భముల బలికిరి. ఎవ్వరిని త్రిప్పగలిగిరో, వీరు చెప్పలేదు. మేజరుకడోగను గారును ఇట్టిచిలుకపలుకులనే పలికిరి. కమిషను పట్ల తీవ్రప్రాతికూల్యపు తుపాను వెలరేగనని మాత్రము వీరంగీకరించిరి. కాని, దీనికి కారకులయిన హోం రూలరులకు ప్రజలలో పలుకుబడి లేదని, చెప్పి వీరు సంతృప్తి జెందిరి. ఈసంగతిని వీరెటులకనిపెట్టిరో తెలియకున్నది. మేజరు కడోగనుగారు, అధికారులు చెప్పెడి మామూలు పాటనే ఏకరువుపెట్టుచున్నారనుటకు సందియములేదు. హార్టుషార్కగారు, ముచ్చటించుచు, హైందవ కార్మికులు సైమను కమిషనుకు ప్రతికూలురుగారని పలికిరి. ఇంతకు పూర్వము అఖిలభారత కార్మిక సమావేశమువారు, సైమను కమిషనును బహిష్కరింపగోరిరి. మున్నటిదినము సాగవుచున్నదని జరిపిన మధ్యతాత్ప్ర కార్మికసభవారును, బహిష్కార తీర్మానము నామోదించిరి. హార్టుషార్కగారు అసత్యముల బలుకుటకు వెరవరని, ఇందుమూలమున విడితమగుచున్నది. బరకహం ప్రభువుగారికి ఇతర విషయము లంతగ రుచించుటలేదు. వీరికి గావలసినదంతయు బ్రిటీషు వాణిజ్యాభివృద్ధియే. ఈవిషయముగూర్చియే వీరాలోచించుచుండెడి. హిందూదేశమున కమితమగు మేలొనర్చిన బ్రిటీషు జాతికి తాము చెందియున్నామని బరకహం ప్రభువుగారు గర్వపడుచున్నారు. కాని, హిందూదేశప్రజ లనుభవించుచున్న దుర్భరదారిద్ర్యమునుగూర్చి లేబరు సభ్యులగు పరెల్లె, పబ్బతులు చేసినవర్ణనకు వీరేమందురో తెలియదు. బ్రిటీషు వస్తువులను బహిష్కరింప వలయునని, హిందూదేశ ప్రముఖులు గోరుచుండ, బరకహం ప్రభువుగారు బ్రిటీషు వస్తువ్యాప్తి ఎటుల చేకూరునని వితర్కించుచున్నారు. సైమను కమిషనువారి మారు వచ్చిన పిమ్మట, ఈ విషయము గూర్చి ఎక్కుడు శ్రద్ధపహించెదరని సమ్మతించును. ఈరికిని వివిధ సభ్యులును ఎవరి గొప్పవారు చెప్పకొనుచున్నారు. కమిషనుకు తోడ్పడుటకై బయలుదేరిన దేశీయ సంఘమును గూర్చి వినినచో, వీరిమన మొత యుప్పుంగునో దెలుపనక్కరలేదు. కాని యీసంఘమును దేశము నిరసించు ననియు, యూరపియనులు దీనిని ప్రేరేపించిరనియు, ఇది తెలుపు కోర్కెలు ఆక్రమములనియు హానికరములనియు, సర్ పి.యస్.శివస్వామి అయ్యరు, రంగాచార్యులుగార్లు చాటుచున్నారు. అందుచే ప్రజలు దీని నేమాత్రము లక్ష్యపెట్టనక్కరలేదు. హార్టుషార్కగారి ప్రగల్భములను గనుల పనివాండ్రనాయకులగు కుక్కుగారు సయితము నిరసించుచున్నారు. కమిషను సభ్యుల నుడువుల గాంచిన, వీరికి హైందవ ప్రభావములపట్ల ఎట్టి సానుభూతిలేదని వెల్లడి యగుచున్నది. హిందూదేశము స్వపరిపాలనార్హత గాంచలేదని చూపుటకు, వీరు తంటాలు పడుచున్నటుల స్పష్టమగుచున్నది.

బర్మేశాహ్లా ప్రభువుగారి లొంగుపాటు

బర్మేశాహ్లా ప్రభువుగారు కొన్ని సందర్భములలో ఎంతవట్టుదల సూపినను, తప్పనిసరి యయినపుడు, లొంగిపోవుటకు వెనుదీయరు. ఇర్రెండు సమస్య విషయమున వీరి టులనే లొంగిపోయిరి. తప్పనిసరి యగుచో, హిందూదేశ సమస్య విషయమునగూడ లొంగిపోయెదరని నమ్మవచ్చును. తమ వైఖరిని దెలుపుచు, బర్మేశాహ్లా ప్రభువుగారు ప్రభువుల సభలో గావించిన ప్రసంగ మీసంగతిని తేటపరచుచున్నది. బ్రిటీషుస్త్రీలకు పురుషులతో పాటు సమానమగు హక్కుల నిచ్చుట, వీరి కెంత మాత్రము గట్టదు. స్త్రీలు పురుషులవలె గ్రంథములనురచింపజాలరని వీరు చాటగ, పలువురు వీరిని విమర్శించియుండిరి. మొదటినుండియు స్త్రీలపైన్నిక హక్కులను పెంచగూడదని, వీరు పట్టుదల సూపియుండిరి. 1919 సంవత్సరమునందు, యుద్ధముముగిసిన పిమ్మట స్త్రీల హక్కులు విస్తరింపబడెను. అప్పుడు, బర్మేశాహ్లా ప్రభువుగారు అట్టార్ని జనరలుగ నుండిరి. నూతనవాతావరణమునందు తనమాట చెల్లదని ఎంచి, వీరు బిల్లును విధిలేక ఆమోదించిరి. ఇటీవల స్త్రీలకు పురుషులతో సమానముగ పన్నిక హక్కుల నిచ్చుటకు పార్లమెంటునభివారంగీకరించినపుడు, వీరి కిష్టము లేకున్నను చట్టము సంగీకరించిరి. ఒకమారు క్రిందికి జారినపుడు, మధ్య నిలువ బ్రయత్నించుటవలన లాభములేదని వీరు తలంచెదట. ఒకవేళ స్త్రీలచట్టముకొరకు రాజీనామానిచ్చి, పార్లమెంటు పన్నికల జరిపినను, తా మోడిపోదుమని, బర్మేశాహ్లా ప్రభువుగారికి నిశ్చయమే. స్త్రీలకు స్వాతంత్ర్యమిచ్చుటవలన, అనర్థము వాటిల్లునని, వీరి కిష్టమిది నమ్మకమున్నను, చట్టమును తప్పనిసరిగా నామోదించి గౌరవమును కాపాడుకొనవలయునని, ఇండియామంత్రిగారు ప్రభు సభాసభ్యులకు సలహా నిచ్చిరి. బర్మేశాహ్లా ప్రభువుగారు బ్రిటీషు వైఖరిని ప్రతిఫలింప జేయుచున్నారు. ఏవిషయమునం దయినను వీరు తెగువరకు విగించువారు గారని తేలుచున్నది.

డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యగారు: కద్దరు

డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యగారు వెల్లాల యువకుల సభలో ముచ్చటించుచు, సాంఘికసభల యువయోగమును సమర్థించిరి. ప్రత్యేక సాంఘిక సభలవలన కొంత యువయోగము లేకపోలేదు. ప్రతి సంఘము వారును తమ బాగును తాము చూచుకొనుచో, దేశము త్వరలో నభివృద్ధి జెందునని చెప్పవచ్చును. కాని, తమ బాగుకొరకు యితరులబాగుకు ప్రతిబంధకము గలిగించుటయు, దేశ శ్రేయోభివృద్ధి కడ్డకపాటు ఏ సంఘమున కయినను పాడిగాదు. ఇట్టి వైఖరి ప్రబలుట వలన, ప్రత్యేక సాంఘిక సభలు లేకున్న మేలని యనిపించుచున్నది. ఇవి జాతీయభావమును నీటగలుపుచు, దేశపురోభివృద్ధి ఎటుబోయినను లక్ష్యపెట్టక, 'మాకాయువ్యము మాకారోగ్యము' అని యనుటవలన, మితిలేని యనర్థములు వాటిల్లుచున్నవి. ఇప్పటికయినను ఆయాసంఘముల నాయకులు, అన్యసంఘ ద్వేషమును బెంపక, దేశాభివృద్ధికి సాంఘికోద్యమములను అడ్డుపడనీయక, జాగరూకతతో నడుపుచో, వీనివలన ప్రయోజన ముండును. ఆసంగతి యటుండ, వెల్లాల యువజనులు కద్దరు

రును ధరించి కద్దరు పరిశ్రమకు ప్రోత్సాహ మొసగి, కద్దరువ్యాప్తికి సర్వశక్తులను ధారపోయవలయునని, సుబ్రహ్మణ్య మంత్రిగారు చేసిన ఎచ్చరిక చాల ముఖ్యమయినది. వెల్లాలసంఘమువా రీపనికి బూనుచో, స్వసంఘము నుద్ధరించి, దేశోద్ధరణకు తోడ్పడగలరు. సుబ్రహ్మణ్య మంత్రిగారు తమ శాఖలకు సంబంధించినంతవరకు కద్దరు ఉపయోగమును విస్తరింపజేసి మార్గదర్శకు లగుట, అవసరము. అస్పృశ్యతానివారణకు వెల్లాల యువజనులు తోడ్పడవలయునని సుబ్రహ్మణ్యగారు చెప్పిన హితవుగూడ అవశ్యావలంబనీయము.

హాల్డేనుగారి మందలింపు

తూర్పు ప్రపంచముపట్ల ఇంగ్లండు కడు సంకుచిత దృష్టితో మెలగు చున్నటుల, హాల్డేను ప్రభువుగారు తెలుపుచున్నారు. పాశ్చాత్య ప్రపంచమునందలి యుత్కృష్టజానముతో తులనానుభూతిని హిందూదేశము గూడ జూపెననియు, ఉభయ దేశములందును మరణ భయమును తొలగించు సంకల్పము వ్యాపించె ననియు, హాల్డేను ప్రభువుగారు సూచించుచున్నారు. హిందూదేశముతో ఇంగ్లండుకు చిరకాలసంబంధ మున్నను, హైందవవిజ్ఞానమును గ్రహించుటకు, జర్మనీ, అమెరికా, ఇటలీ, మున్నగు దేశములు నలిపిన కృషిని ఇంగ్లండు నలుపలేదు. గాంధీ, టాగూరు, మున్నగు మహాపురుషుల సందేశములను గ్రహించుటకు ఇతర యూరపియను దేశములు విశేషశ్రద్ధ వహించుచుండ, ఇంగ్లండునం దట్టి ప్రయత్నమే గనుపించదు. భారతీయులు వివేకశూన్యులనియు, అనాగరికులనియు, బ్రిటీషువారు బ్రట్టిధర్మమును వహించి, వారిని పైకి దెచ్చి ఇప్పుడిప్పుడే మానవమాత్రుల గావించుచున్నారనియు, వీరు నాగరికజాతు లనిపించుకొను నప్పటికి ఎంతకాలమో పట్టుననియు, అంతవరకును బ్రిటీషువారిసహాయ ముండవలయుననియు, భగవంతుడు వారి నిండుకు నిర్దేశించెననియు, మున్నగు సంగతులను ప్రతివారును ఏకరువుపెట్టెదరు గాని భారతీయ హృదయమును గ్రహించుటకు బ్రయత్నింపరు. హాల్డేను ప్రభువుగారు రెంత మందలించి నను, హిందూదేశము స్వాతంత్ర్యము బడయువరకు బ్రిటీషువారి వైఖరి మార్పుజెందునని తోచదు.

గాంధీమహాత్ముడు: జాతీయ విద్య

జాతీయ విద్యగూర్చి గాంధీమహాత్ముడు గుజరాతు విద్యావీరమునందు సరియగు నిర్వచనమును జెప్పెను. దేశవిముక్తికొరకు, విద్యావీరమువారు పాటుబడవలయు ననియు, ప్రభుత్వ పాఠశాలలలో నేర్చువిద్యకు జాతీయపాఠశాలలో నేర్చు విద్య భేదముగ నుండు ననియు, ఆంగ్ల వాఙ్మయమును విద్యార్థులు పఠించినను వివిధ విషయములను దేశ భాషలద్వారా నేర్చికొందు రనియు, విజాతీయపాఠశాలలలో చరిత్రను, గణితమును, ఆర్థికశాస్త్రము మున్నగు విషయములను నేర్పు రీతికిని, జాతీయ పాఠశాలలలో నేర్పురీతికిని సంబంధము లేదనియు, జాతీయ విద్యయొక్క ఉత్తమాశయము స్వాతంత్ర్య భావప్రవర్ధనమే ననియు, బాష్టోలీకి బోయి నిర్బంధములకు లొంగువారు జాతీయ విద్యార్థులు గాని,

ప్రభుత్వపాఠశాలల విద్యార్థులు గారనియు, మహాత్ముడు సూచించిన తారతమ్యము, రెండు విద్యావిధానములకును గల భేదమును స్పష్టపరచు చున్నది. ప్రస్తుతవిద్యాపద్ధతులు, విద్యార్థులను యంత్రములుగ తయారు జేయుచున్నవిగాని, దేశభక్తులుగ కాదు. తుదకు దేశభాషలద్వారా విద్య నేర్పుటకు సంకల్పించిన ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ మయినను, తన ఆశయము నింత వరకు నెరవేర్చుకొన జాల కున్నది. రాబోవు తమిళ విశ్వవిద్యాలయ మయినను క్రొత్తమార్పును త్వరలో గావించ గలుగునని తోచదు. అందుచే జాతీయ విద్యావశ్యకత దేశమున కెంతేని గలదు.

స్థాన్యు: విషయస్థితి

స్థాన్యునం దింకను ఆర్థికస్థితి చక్కబడలేదని, వెల్లడియగు చున్నది. స్థానకునాణెపు విలువ యింకను స్థిరపడలేదు. దీనిని స్థిరపరచుటకు పాంకేరుగారు ఇతరమంత్రులకు తోడ్పడరని, "ఎక్స్-డిస్కాం" పత్రిక దెలుపుచున్నది. అట్టితరి, మంత్రివర్గము రాజీనామా నీయవలసినవచ్చును. కొంత కాలమునుండియు, ఫ్రెంచి మంత్రులు మార్పు జెందుటలేదు. అంతకు పూర్వము రోజుకొక ప్రభుత్వము మారిపోవుచువచ్చెను. ఫ్రెంచి మంత్రులు తమ ప్రజల స్థితిని చక్కబరుప ప్రయత్నించుటకు మారుగ, ఇతరదేశములలో తమ పలుకుబడి నెటుల వ్యాపింపజేయవలయునను విషయమును, ఆలోచించుచు, అసలు కర్తవ్యమును మరచిరి. ఇంపీరియల్ దుకాశ లున్న దేశ మేదియయినను, తన ప్రజలకు నిజముగ మే లొనర్పజాలదు.

కాశ్మీర మహారాజుగారి వ్యాఖ్యానము

సంస్థానముల గూర్చి ముచ్చటించుచు, సంస్థానముల భావిపరిణామముతో బ్రిటీషు ఇండియా కెట్టిసంబంధ ముండగూడదనియు, బ్రిటీషు ఇండియా స్వదేశ సంస్థానములు వేర్వేరుగ నుండవలయుననియు, ఇట్టి ఏర్పాటు లేకున్న బ్రిటీషు ఇండియా లోని రాజకీయ నాయకులు సంస్థానముల వ్యవహారములలో జోక్యము కలుగ జేసికొనువరనియు, అట్టి యనంతరము వాటిల్లుకుండ జేయుటకు తాము ఇంగ్లండువచ్చితిమనియు, కాశ్మీర మహారాజుగారు డెయిలీ ఎక్స్-ప్రెస్సు పత్రికా ప్రతినిధితో బలికెడి. సంస్థాన ప్రజలకు స్వాతంత్ర్యము లభింపకుండ నాటకపరచుటయే వీరి యుద్దేశ్యమునుట నిశ్చయము. కాని, సంస్థానప్రజలు మాత్రము వీరియభిప్రాయముల సంగీకరింపరని, రూఢిగ జెప్పవచ్చును.

సీహం కార్మిక పక్షమువారు

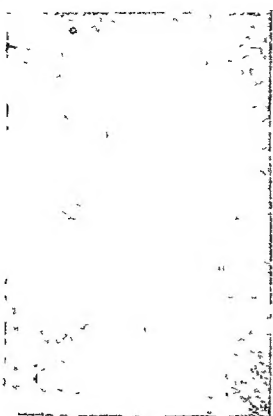
రాంకే మగ్డోనాల్లుగారిని

తమ ప్రతినిధిగ అవలంబించుట

(బీము సర్వీసు)

అండక్, జూన్ 11:—సీహం కార్మికపక్షమువారు సిడ్డే వెబ్బుగారిసానే తమ ప్రతినిధిగ అవలంబించుటకు నిశ్చయించుకొనిరి ప్రకటించిరి. ఇది కమ్యూనిస్టుపక్షమునకు టైటునిగు కార్మికపక్షమువారిపై విజయ మునున్నాడు.

హార్వర్డుగారిని ఓడించుటకు సకలశక్తులగాదు (అ హార్వర్డునుగ ప్రయత్నించి స్థిరపంకల్పమును జేసికొనిరి. హార్వర్డుగారి నియోజకవర్గమునందే అతిథిప్రముగ సుపన్యాసములకు సకలశక్తులగాదు జూన్ క్యాంపెలుగారు సలుపుచున్నారు.

శ్రీ యక. సి. సేన్ గారు

సార్వభౌమ దంపతులకు పరిచితలు గావింప బడిన అంజలి, ఆరతి, శ్రీలతల తల్లిగారును (మువ్వల యువతలు చిత్రపటము ఆంధ్ర పత్రిక యందు ప్రకటింపబడినది) గ్రేటు బిటనులో విద్య సభ్యునియందు భారతీయ విద్యార్థులకు విద్యాసంబంధమైన సలహా నిపుణులవారను అగు యన్. సి. సేన్ బి. బి. ఇగారు ప్రాచ్య సామ్రాజ్య సమ్మేళనమునకు మిగుల పాటుబడిన సుప్రసిద్ధ సంస్కృత కేకబ్ చంద్రసేనుగారి కుమారులు.

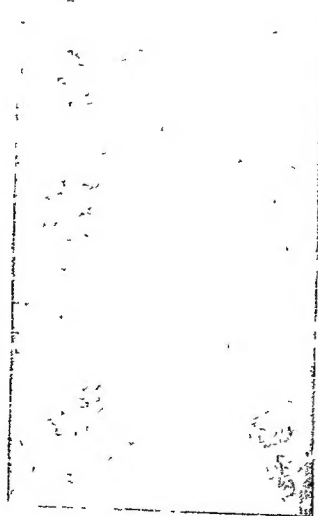
విదేశవార్తలు

పండిత శ్యామశంకరునిసభ

బర్మాను మహారాజు ఆధ్యక్షతకు తిగడనుట దేశద్రోహి యనుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండను, జూన్ 12:—“స్వచ్ఛమే” అను పండిత శ్యామశంకరుగారు అన్ని మతాలకు గూర్చి యువనశింధిరి బర్మాను మహారాజుగారు ఆధ్యక్షతను వహించిరి. పభజివచ్చిన కొందరు భారతీయులు బర్మాను మహారాజుగారు ఆధ్యక్షతను వహించుటకు ఆసక్తి లభించునని, దేశ ద్రోహియనియు వచించిరి ఇట్లు అల్లరిజేసి కొంత సేపై పిమ్మట సభను విరమించి పోయిరి తమ సమ్మతిని చెప్పుచు తీరిపోయిరి. లండనుకు వచ్చు భారతీయులందఱును ప్రార్థనను పూర్తిచేసి ఒక ప్రార్థన మండలము నిర్మించి ఇచ్చుకొని బర్మాన్ మహారాజు అంగీకరించిరి ఈ దుగాదు సభలను వారమునాడెరి క్రైస్తవ పంతులు లొంగుచు కలిసి కృష్టింపుట ఉద్దేశముతో రిందును క్రైస్తవములను గాని యును విషయమును గూర్చి నిరంధరముగా సభించుట తత్కాలపరిమళమున కంకల శిశి గూర్చి అంధకారమునందు

శ్రీ చెరుకుపల్లి వెంకటప్పయ్యగారు

గతసంవత్సరము యన్. యల్. పరీక్షయందు వలెనే, ఈసభవత్సరము బి. యల్. పరీక్షయందును రాజధాని జ్యోతిషము ప్రధములుగ ఉత్తీర్ణులైన ఆంధ్రయువకులు.

చీనాపొర్రాటము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

హ్యంగుపే, జూన్ 12:—హ్యంగుపేవార్డు లిట్టు దెబ్బపుచున్నది:—ముఖ దెనులో నున్న జహాను ఆధికారులపై బాంబులను బరిపేసి, ఎవరికిని ప్రమాదము రాలేదు.

షికింగు తంతివాల్ద లిట్టు దెబ్బపుచున్నది. పరిసేతు లింక ను ఉపద్రవకరముగ నున్నది. రాయబాదల కార్యాలయము చుట్టును ఇసుక పంచలను బరచి కాపాడుచున్నది. పెంగుయా సింగు సేనలు వయొలిన, నేగాని ఎత్తుక బోవుటకు ప్రయత్నించుచున్నారని తెలిసి ఎత్తుక వ. కానలి నై న్యము శీర్షిచిరి. హ్యంగు కింగు ప్రభుత్వమువారు హ్యాయుగు ప్రభుత్వము నీయరేని కఠినవర్తన దీసికొనెదరని దెబ్బపుచున్నది. పయొను సేన తృప్తికరముగ లేదు.

అమానుల్లా రాజదంపతులు

(ప్రత్యేక విలేఖరినుండి)

పెహర్, జూన్ 12:—అమానుల్లా రాజుగారును పెరిషియా చక్రవర్తియు నిన్న సాయంత్రము నైస్ ప్రదర్శనమును జూచిరి. మునిసిపాలిటీవారు సాయంత్రము విందొసగ, అమానుల్లా రాజుగారు పెరిషియా చక్రవర్తి అప్పక పెరిషియాను మంబ్రులు పార్లమెంటు కభ్యులు రాయబాదలు వచ్చిరి.

జనీవా కార్తీకసభ

8 గంటలు పనిజేయు ఒడంబడిక

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

జనీవా, జూన్ 12:—వాషింగ్టను ఒడంబడికను ప్రధన పరపని విషయమును చర్చించుచు ఈ ఒడంబడికను సవరణ చేసిననే కష్టము తీరవలె బిటిషు ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయ మని (బిటిషు ప్రతినిధి వుల్ఫ్ గారు ప్రకటించిరి. ఇందలి షిద్ధాంతమును తమ ప్రభుత్వమునా రెన్నడును ఆక్షేపించరనిరి.

8 గంటలు పనివాండు పనిజేయాలనకు వాషింగ్ట ఒడంబడిక చక్కగ పనిచేయదలచుకొన్నచో జానిని మరింత చక్కగ నిర్వచించుట వసర వనిరి.

సీసీరు ముస్సోలినిగారి

నిరంకుశ ప్రభావము

లండన్, (మెయిలు) మే 28:—

ఇటలీలోనికి డెయిలీ పోర్టాల్లు, ముంకెస్టన్ వార్షియకపత్రిక లి, (ఫ్రెంచి కమ్యూనిస్టుపత్రిక హోల్మన్ నైజును, స్విసు కార్మికపత్రికలనా రాకుండు ముస్సోలినిగారు త్రవవు జేరి.

హెర్బి బార్బసీ, రోమెయిను రోలెండు, గ్రెగ్గరు వర్గ రులుటు గ్రంథములను క్రయించి వారు హైటెనుగారు నున్న గ్రంథవిక్రయదారి లో హెచ్చించిరి

రయిల్వే ప్రమాదములు

(లీమన్స్)

జనీవా, జూన్ 11:—రైల్వే కస్టింగులో ప్రమాదములు రాకుండజేయు విషయమై ప్రస్తుతము చర్చించక ఒక కమిటీ శీర్షిచి వారినిజేక ప్రకారము ప్రవర్తించుట లాభ మని భావనగారనిరి.

వల్బుఖం చెట్టిగారి విషయమై సాంకేతిక ఆర్థిక చిక్కులనుపరిచు అంధత్వమునైల్వే కార్మికసంఘములో యున్న నిపుణుల సలహాతో జేసిన భాగుండుననియు చెట్టిగారినిరి. వారి నివేదికకై నిరూపించాలె ననిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రైల్వే కస్టింగు తవంతిట జరగు నటుల జేయదలచుట కిది సమయముగాదని వన్బుఖం చెట్టిగారు జలిపిరి. తుదకు భామన్ గారి సలహాతో ఆల.బి.చిరి.

కనబాలాలో కోలకు ప్రదేశమున రాయలు దచ్చిపెల్లు చురుకు కంపెనీవారు క్రొత్తగా చురుకు కంపెనీని నెలకొల్పి దరట.

శ్రీ వాళిరెడ్డి పార్థసారథి వర ప్రసాదుగారు

గుంటూరుమండల జాతీయమహాసభ ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు. తుమ్మపూడి.

“సకలత్వాలాగారి మెడను నులిమివేయవలెను”

హార్డువారక్ గారు రనుట

కుమ్మగారి ఆక్షేపణ

(లీమన్స్)

లండన్, జూన్ 12:—పూర్వ మొకపుడు కర్నలు వాలోనీగారు వారాప్తక పార్లమెంటుసభ్యుడు చర్చిలుగారిని తూలనాడి ఆరెనిమెనను నులిమివేయవలెనని అన్నందులకు ఆరు నెలలు కష్టించిరి, కేదు హార్డువారక్ గారు సకలత్వాలాగారి మెడను నులిమివేయవలెనని నన్నపు డేల చర్చను దీసికొనలేదని తుక్కుగారనిరి దేశీయగుంత్రి ఎండులకు మిచ్చుకండిరని యదుగుచున్నాడు మరియు ఆరె డిటివల “హండ్ మూనుపెను” అను కరపత్రమును ప్రకటించెనట. ఇది వాటింగుహం ఒడంబడికకు విరుద్ధమనిరి. మాండుగారిమాయలో బహుడనిరి. గనుల పనివాండ్ర కొవ్వొనిర్వహకవ్యమువాని ప్రభుత్వము నీయలేదు. తాను వ్యక్తిగాపేజా మాండుగారి ప్రయత్నములను

రాజుల బాల్యము

యుగోస్తావియా యవరాజగు పాలుగారి కుమారుడగు ప్రిన్సు అలగ్జాండరు, రుమానియా బాలరాజగు మైకేలుగారిలో ఆమకొనుట, (సెంట్రలు న్యూసు)

అక్షేపించినదిగాని గమల పనివాండ్రు సంఘము ఏమియు దెలుపలేదు. శ్రీశైలమునందు జనరలు సునామ వీరమిత్ర చర్యను దీసికొనినది. జనుగురుగ శ్రీశైలము యను సాధారణపదవాచనము గమల పనివాండ్రును సామ కలిసి సంప్రదించవలెనని శ్రీశైల యూనియను పథివాచనము దెలిపిరి.

అంతరాతీయ కారికనభజన (బీము నర్వసు)

జనీవా, జూన్ 12:—కనీసపు నే నముల సంఘము వారానియనుచు పూర్తిగ చచ్చింది ఏమియు తెలలేదు. బహుశా ఉపేక్షలు జూచెను. ఆయా పథులయందును తమ తమ పరిశ్రమలకు తగినటుల కనీసపు వేతనమును నిర్ణయించు సంఘమును నియమించుట ననుకూలమి.

జనీవా, జూన్ 10:—కార్మిక సభవాగ్ధిలోగూడ తమ కార్యాలయ కాళ్ళు తేర్చిచివరినందు కార్మికసభవారిని నశోత్తము మూర్ఖులై ఆధిపత్యంబున. ఈ కార్యాలయము నుండి బయలుదేరు ప్రకటనలలో నుండు అనశోభావములతో యుండవలెనని ఇంజియా పనివాండ్రు ప.చేయు విడంబడికను ప్రసవకరములతో ముందంజవేసెను. ఇదియూగో యజమానులు విశ్వాసము ఇచ్చిగంటలు పనిచేయు విషయమై తోడ్పడుచున్నారు పనివాండ్రు పరిస్థితులను అభివృద్ధి చేయుటకు కడగగ నున్నారు.

రిషియా, అమెరికా, వెలెషియా, తక్కినీవా వారి సభలో తేరగండులు విచారకరముల చనుకొలుగారనిరి. రాబోవుసభలో రంగుబాతుల ప్రతిధులు గూడ నందురు గాకయిరి భారత సంపాదకులందును పనివాండ్రు పరిస్థితుల నభివృద్ధి చేయుటకు చచ్చిగాక పొయిబడు నున్నారనిరి. పనివాండ్రు పనిచేయు గంటల విషయమై పనిగా పని జరుగుట లేదనిరి. ఫ్యాక్టరీ పరీక్ష సరిగాలేదు పనిలేని కార్మికలవిషయమై ఇంజియా ఫ్యూర్యువారు బోర్డు కలగజేసికొన లేదనిరి. శిశువరములు ముఖ్యముగ బొంబాయిలో మహాభూతముగ నున్నవనిరి.

చాటరీ గారు

కార్మిక పరిస్థితులనుగూర్చి చిరుకొలుగుగారు చేయు ఆశోపకము నిజము గావనిరి పనివాండ్రు ఇచ్చిగంటలు పని చేయవలెనను విడంబడిక విషయమై ప్రభుత్వమువారు లేయ నులిన దానినంతను తేరగారి. శిశువరములనుగూర్చి చిరుకొలుగుగారు దెలిపిన సంగతులు 10 దేండ్ల వాటివారి. ఆలోగ్య పరిస్థితులను అభివృద్ధిచేయుటకు అన్నితరగతివాకులు తోడ్పడవలెననిరి.

ప్రాచ్యవతీచీ భావములు

లండన్, జూన్ 10:—ప్రాచ్యవతీచీ పాశ్చాత్యుల అపరాధకనము సంబంధముగ నుండు విషయాలను ముఖ్య పాశ్చాత్యభావములలోకి గొప్పనా ప్రాచ్యవతీచీ కత్తెలులందు కెండింటియందును మిసిగాను చానరు భావము లేకుండ బోధించిరి హాల్డెన్ పుత్రులు దెలిపెను.

దక్షిణ హంగరీలో గొప్పతుపాను

ఇద్దరు చనిపోయిరి; ఇద్దరు మూగలైరి బుడాపెట్టు, జూన్ 10:—దక్షిణ హంగరీలో భయంకరముగు తుపాను ఏచి ఇద్దరు చనిపోయిరి. ఇద్దరికి నోటిచుట్ట పోయినది లంటి తెలిపిన వార్తలకు విరుద్ధమిది అన్నియు తెలిపాయి నని. ఆందుచే వివరములు దెలియుటలేదు. పంటలన్నియు తగులబడెను. పెరషియాలో ఆప్ట రాజగంపతులకు గొప్ప స్వాగత మొసగిరి. పెరషియా చక్రవర్తికి ఆప్టనురాజు విదొస గెవరు.

న్యూరెంబర్గ్లో

రయిలు పట్టాలనుండి తొలగుట

20 మంది చనిపోయిరి

(న్యూరెంబర్గ్, జూన్ 12:—న్యూరెంబర్గ్ ప్రాంతపు పర్వత ప్రాంతముల నుండి పట్టాలనుండి తొలగిపోయి 15 గురు చనిపోయిరి. నలుగురికి పెద్ద దెబ్బలు తగిలెను. మొత్తము 22 మంది చనిపోయినట్లు తెలియెను.

ఈజిప్టు పార్లమెంటు ఆగస్టున యుగిక్కామును ముఖ్య వ్యధి చేయుటకు ఒకటిలుకు ప్రకటించెను. కాలముంది తగిన యు దానిని పరిష్కరించవలెననిరి. స్వల్ప సంఖ్యాకులు లిబరల్లు, నాటానిస్టులు, మున్నగువారు పథికుండి లేచిపోయిరి.

అస్ట్రేలియా నాకా పంటపనివాండ్రు సమ్మెగట్టిరి. పరిశ్రమల చిక్కుగా యున్నవని పెడకలు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

దక్షిణ ఆఫ్రికాలో జేబుకుక్కల పందము ప్రారంభమైనది.

ఇటాలియా విమానముగో అంగరకు సజీవులై యున్నారు.

బెల్జియం, జూన్ 10:—బెల్జియం కాసనసభలో పోలిసువాడు కాసనసభ్యులు కొట్టుకొనిరి ముప్పయ్యయ్యవేరీ. మూడుపర్యాయములు సభకు రావందులకు రిగ్గుపార్లమెంటు సభ్యులను భర్తవు చేసిరి. ఆకాలము ముగియు తోపుగవచ్చి కూర్చుండిరి. పొమ్మని ఆగస్టు డనెను. వారు కడలలేదు పోలిసువారిని పిలిపించిరి. ఉభయమును కొట్టుకొనిరి. పరిస్థితులు చక్కబడిన పిదప ప్రేక్షకులను వెడలగొట్టిరి. తలుపులు వేసి సభను పర్చిరి.

ప్ర్యాంక్షడరను నిలకడగ జేయువిషయములో ప్రెంచి మంత్రివర్గము రాజీనామా నీయవలసివచ్చు ననుచున్నారు.

వారావరణస్థితి

శని సం జూన్ 20-వ తేది మంగళవారము

Table with 6 columns: Location, Wind Speed (km/h), Wind Direction, Rainfall (mm), and other weather-related data. Rows include various locations like Rajahmundry, Machilipatnam, etc.

సర్కారులు:—గోపాలపురంలో 0.80 మి.మీ. ముల్గు దిట్టలుగయున్నది. కాకినాడలో పగటివేడిమి 3, విశాఖపట్నములో 4 డిగ్రీలు తక్కువ. గోపాలపురంలో రాత్రివేడిమి 3 డిగ్రీలు తక్కువ. డక్కన్:—అనంతపురంలో చినుకులుబడెను. పగటివేడిమి 3, 4 డిగ్రీలు తక్కువ. కర్నాటకము:—మద్రాసులో తుంపరబడినది. నల్లూరులో ముల్గు విస్తారముగనున్నది. మద్రాసులో పగటి రాత్రివేడిమి 4, 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ. నిన్న మద్రాసులో 103 డిగ్రీలు ఎండ గానెను. ఏ. ఏ. నారాయణ అయ్యర్, నరసూరి వారావరణవ్యవస్థాపకుడు

దేరాదూన్ మిలిటరీ కాలేజి

1927 సంవత్సర నివేదిక 1927 జనవరి 20 నుండి 1927 మే 15 లేదవరకు సంబంధించిన నివేదికయందీ కిందివివరములనున్నది.

1 పార్టు విద్య నూతన విద్యార్థులు:—ఇప్పుడు క్రొత్తగా తరిపితును పొందుచున్న 10 మందిగారు గాలముడి ప్రోత్సాహమును కలుగ జేయుచున్నారు. 40 ము ముగ్గుల మూత్రము ఇంగ్లీషులోను తెక్కలలోను వెనుకబడియున్నార గాని వీరును కొన్ని కాలములో తక్కినవారలతో సమానులగుదురని ఆశకల్లుచున్నది.

చదువుకొనవలసిన కోర్సు:—విద్యావిభాగము పూర్వము వలెనే యుండి క్రమక్రమముగా నీమాహాదీపార్వ పరీక్షకు మార్గ గామి యగును. 18, 19 ఏండ్లకింది విద్యార్థులుగాక తక్కిన విద్యార్థులందరూ పాఠవిక శ్రమతి శాస్త్రమును అభ్యసించుచున్నారు.

డిప్లొమె పరీక్ష:—చివ్వికాతేజి డిప్లొమె పరీక్షలో హాజరగుటకు భారత ప్రభుత్వ ఎడ్యుకేషను అండ్ హైగరు యీనాతన విద్యార్థులు సెలవుకొనగిరి. ఆ పరీక్షకు 6 గురివి పంపించిరి. ఈ పరీక్షను స్వాగతమునో మెట్రిక్యులేషను పరీక్ష స్వాగతమునో పంపించబడుదురు.

2-వ పార్టు పాఠాలన ఈ సంఘము 72 గురు విద్యార్థులకల. స్థలము పరికరములనున్నగును పూర్వమువలెనే నున్నవి 86 గురికి సరిపోయిన పరికరములు ఒకటి నూతనముగ కల్పబడింది.

మెడికల్ ఈ మెట్రిక్ పాఠంబందు 87 గురికి ఇన్ ఫు యెంబాల్మెంటువచ్చినది. అందఱునై కుల నాహాయ్యమున రోగనివారీతులైరి.

ఫిజికల్ (ట్రెయినింగు):—ఫిజికల్ (ట్రెయినింగు క్రామముగా జరుగుచున్నది. 2 స్టేషన్లు కూడ జేర్చబడిరి. ఈ 72 కులము 5 గురికి తప్ప ఆకిన అందరికి యీ తుమ్మున. ఈ 5 గురికి కూడ స్వీయగును ప్రతివిద్యార్థియు వారమున కొడు నాయాత్రమును ఆటలకులుగాని కబరిత్తుచేయుటగాని జరుగుచున్నది. క్రీటులు ఆం చాలవర కభివృద్ధిచెందెను

2-వ మెట్రిక్ 1927 ఆగస్టు 1-వ తేదీనుండి 1927 డిసెంబరు 10-వ తేదీ వరకు

1-వ పార్టువిద్య నూతన విద్యార్థులు కిందటి మెట్రిక్ ప్రకటించిన 11 గురు విద్యార్థులు ఎంత్రి ఫీకరకుగ విద్య నభ్యసించుచున్నారు. ఇందులో ఇద్దరికి ఇంగ్లీషు భాష ఏమియో తెలియదు వీరికి భాషను చక్కలు చాల కష్టముగనన్నది ఇటువంటి అభిభూత సుస్థుల సన్నకొనబడిన పుతు అంగ్లభాష తర్వక జేర్చియు ఉండెను, అను నిబంధన మేరకురుతులు ముఖ్యము

నాండేపాస్టు పరీక్షఫలితము:—ఈ పరీక్షలో కృతార్థుల 8 గురులోను 2 గురి యీ సంస్థయందీయే హాజరై గాని ఇదిఏమియు ఆశోకముగాలేదు.

2 పార్టు పరిపాలన 8 గురు విద్యార్థులకల. 120 మందికి సరిపకు వసతి గృహములుకలవు.

మెడికల్:—ఒక్కరికి మాత్రము మైఫాముడు జ్వరము వచ్చెను. దానినుగ విముక్తుచెయ్యెను. తెదితరులకేమియు జబ్బు చెయలేదు.

ఫిజికల్ (ట్రెయినింగు):—ఉదయమున కసరత్తు క్రిగం బల కాలమునుండి క్రిగంబుల కిగింపబడెను. ఈ క్రిగి నురిలోను ఉదయమిదమాత్రము 101 ఆకులమారము ఈరలేదు. కాలేజి స్పోర్ట్స్ నంబరు 17, 18 తేదీలు జ గెగు ముహుర్త ఇన్ ఫార్ ఖాకాఅను విద్యార్థి 5 ఆకులు 4క్రి ఆంబర్యుల మై జంపుయందు జయము గాంచెను

నోటిసు

నేను నృధుడనై పోయినాను నా ఆసియంతయు నా స్వారితమై యున్నది నాపేరు చెప్పి నాకు నొప్పుతెచ్చి అప్పులు ననుగాని నా ఆస్తిగాని బాధించనేరవు. కాబట్టి నా కుమార్తెకుగాని నా పేనమిదగాని ఇచ్చే యెములు నన్నుగాని నా ఆస్తిగాని బాధించనేరవు. ఇల్లు

11-6-28 ప్రతిపాటి బల్లయ్య

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి 0-6-0. 12-కి 3-8-0. తామర ఒకవిధమైన పురుగులవలన వరముమిదగాని, నెలడువలలలోగాని, లోవర్మములోగాని, గోళ్లలోగాని పుట్టుచున్నది. అప్పుతాంబరం దీపో. బొంబాయి. ముద్రాను

లిపోవా సమ్మే విస్తరించుచున్నది

సిక్కిటింగు జరుగుచుండుట

శాంతిరాంమండల్ వై కేసు విచారణ
కలకత్తా—లిపోవా, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కర్మాగారములలో
సమ్మే యథా ప్రచారముజరుగుచున్నది.
జనమత పురం పరిశీలనలో నేమిదగునో.

కలకత్తా జూన్ 11:—ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో సమ్మే విస్తరించు
చున్నది అచ్చటినుండి వార్తలు తెలుపుచున్నవి. కార్మికుల
యగు మిత్రులు, గారిని అచ్చటి పోవలసినదని ప్రార్థించు
చున్నారు. ఆంగ్ల జేతనునకును బొంబాయికిని మిత్రుల గాన సహ
యా ర్థ మై పంపి న తం తి వా ర్త ల కు
జగ్గాబురా లేడు. లిపోవా సమ్మే పరిశీలనలో
నూర్చులేమియు లేవు. సిక్కిటింగు జరుగుచున్నది. చంగ
యిత శాంతిముగా నున్నది.

శ్రీ (వెస్)

సమ్మే విస్తరించుచుండుట

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో సమ్మే నాకరులలో గూడ వ్యాపించినది.
నిన్న ఆరు గంటలపాటు వారు సమ్మే చేయుచున్నారు. కంపెనీ
వారు ఆంగ్లో హైందవుల నందరిని, పిల్లలతో సహా పనిచేయు
టకు లెయరుగా నుండవలసినదని కోరినారు. పనిచేయదలచిన
వారికి రక్షణ యొసంగ జరుగని దీనివలన మేజిస్ట్రేటు తెలి
యజరచినను తోటివారు ఏమందులో యను భయమున నెవ్వ
రును పనులకు పోలేదు.

జులై 11:—పనికొని వారిని ఈస్తు ఇండియా
కంపెనీవారు పనులనుండి తొలగించి, జేతనుల నిచ్చిపంపియు
చున్నారు పనివారు జేతనులు తగ్గించ ఒడునని తెలిచి సమ్మే
చేసి రలు. 100 మంది క్రొత్తగా
నియోగించబడిరి. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో సమ్మే పరిశీలనలు తెలిసి
కొనుటకు శ్రీ. సి. మిస్టర్ గారు అచ్చటికి పోవుచున్నారు

(శ్రీ (వెస్).)

శాంతిరాంమండల్ గారి వై కేసు విచారణ

కలకత్తా, జూన్ 11:—ఈ కోజాన ఈస్తు ఇండియా
రైల్వే మెకానికల్ ఇంజనీరుగు మూలగాక, తన కాల్య
లకోజాన అచ్చట లేనేలేనని దుబావుచేయుటకు జిల్లా మేజి
స్ట్రేటు దిక్కుగారియెడల హాజరయ్యెను. కొన్ని రోజులక్రింద
శాంతిరాంమండల్ గారు కొంతమంది యూరపియన్ ఉద్యోగి
గీయులు నరహత్య దుండ గ ములు చేసి రను
నేరమును మోసిన చారకులకు తెలియును.

ఈకేసు ఒకటింటిని తనవార శాంతిరాం మండల్ గారు తనపై
యక్రమముగా చేరము మోపినారని మూల అభియోగము
తెచ్చెను. బామంగాది కాల్యలకోజాన తానాధిపత్యమున లేనట్లు
దుబావు చేయవలసినదని మేజిస్ట్రేటు కోరెను.

మూల గారు నాక్యము చప్పుచు తన 12-8-4-80
మధ్య కచ్చేరిలో నుండినదియ, 5 గంటలపైను మా రాష్ట్ర
నుకు వచ్చి, 5-1/2 బండిలో లిపోవా వెళ్ళిన నెను. తనబంగ్లా
లో లేనేలేనని దుబావుచేసి బయటికి వెళ్ళగా సాయంత్ర 6-20
గంటలకు ఫిఫ్త ఆ రేటింగ్ నూరంబెంటు హాస్టె గారు
తక్కు కలసికొని, బామంగాచీ కాల్యలనియమై చెప్పెను.
మా రాష్ట్ర లిపోవాకు మధ్యనను బామంగాచీ స్టేషన్ లో
తానుడిగ లేదని చెప్పెను.

మాన్య గారు నాక్యముచప్పుచు మూల గారు చెప్పిన సంగ
తలు సత్యమేనని చెప్పెను. తన 4 గంటలకు 6-20 మధ్య
నూలుగానిమాడ లేదని చెప్పెను.

మేజిస్ట్రేటు తీర్పును ఆపియంచెను. (అ. (వెస్).)

కాన్పూరు ఎలిజిక్ మిల్లు నమ్మే

మాన్యమియు లేదు

కాన్పూర్, జూన్ 11:—కాన్పూర్ ఎలిజిక్ మిల్లు పరి
శీలులలో చుక్కెముకలు లేదు. యజమానులు పనివారు పట్టుదల
గొనున్నారు. వేయికొద్దా సమ్మేదారులు గ్రామములకు పోయి
నారు. ప్రతిరోజు ఫిఫ్తలో సమ్మేనాయకులు పన్య సిం చు
చున్నారు.

ఎలిజిక్ మిల్లు మేజిస్ట్రేట్ గారు గణితకంకరవిద్యార్థి
గానుచేసిన ప్రకటననుండియు, పత్రికలకు వ్రాసినాడ,
పనివారు సమ్మేచేసినప్పుడు కారణములను తెప్పజేదయి,
తరువాత పనివారిని కొట్టివారను వివ. పెట్టి వారయ అతడు వ్రా
యచున్నాడు. కొట్టినవిషయమై కనుగొనవలసినదని పనివారుయ
జమానులను కోరినారు. కాని తాములు చేయుటకు నిరాకరించి
రి. పనివారిని కొట్టినట్లైన కోర్టులో అభియోగము లేవచ్చును.
మందు చెప్పుకుండా పనిలోనుండి ఆగిపోవుటకే వారి జీత
ములు పట్టుకొనబడుట న్యాయమేయైనను, పనివారు పనులలో
చేరినయెడల తాము జీతములను యెగగొట్టుకు. (అ. (వెస్).)

ప్రశస్తమైన

వసంత కుసుమాకరము

మహానూతికాభరణము.

సిద్ధమక రధ్వజము

మహానూర్యావర్తిరసము.

అభక్తభక్తము

మొదలు గాగల సమస్తాయుర్వేదాషధములకు నిలయము.

ఆర్థర సాయ న శాల,

ముక్త్యాల (కృష్ణా)

(కేటబాగు ఉచితము)

బొంబాయి మిల్లునమ్మే

పనివారికి సహాయము ప్రారంభమగుట
బొంబాయి, జూన్ 11:—మిల్లు యజమానుల ప్రతినిధు
లును పనివారి ప్రతినిధులును యూరోపియన్ల సమావేశమైరి.

ఇదివరలో కలకత్తాలో ప్రయోగపడిన పనివారి 17
కోరికలను చర్చించి గెను. మూడుగంటలైన తరువాత చర్చ ఆ
పు చేయబడినది. శేషటినుండియు పనివారి సహాయార్థము బొం
బాయిలో 10 స్థలములందు బియ్యము పప్పు మొదలగునవి
యివ్వబడును. ఈనెలకు 25000 యూపాయలు సహాయమునకై
ప్రత్యేకింప బడినవి. (అ. (వెస్).)

భి. వి. రైల్వే పనివారి సంఘము

కష్టముల నివారించకపోయిన సమ్మేచేసినదము
బొంబాయి, జూన్ 11:—ఈరోజు కూడిన జి. వి.
పి. పనివారి సంఘము ఏజంటు జాగును ఖండించుచు డాక్టరు
పరీక్ష చేసి తమలో చాలమంది పనికొరకరి త్రోసివేసినందు
లకు తమ అసమ్మతిని తెలియజేసిరి. డాక్టరు పరీక్ష విషయ
మై తమ కష్టములకు 15 రోజులలోగా నివారించక పోయిన
యెడల మతుంగా పెరేట్ విజ్ఞాపింపబడునని, వాడీ బందర్
లై ను ల్లా, బూర్లా, క శ్యా జ్ లో న వా ల్
లను ఎదిమిది స్థలములందు తాము సమ్మే చేయవలసినవచ్చునని
వారు తెలియజేసిరి

జమీన్దార్ల సంఘము

లేబర్ సంఘము సంధికై ప్రయత్నించుట
జమీన్దార్ల సంఘము జూన్ 11:—అఖిలకు లేబర్ సంఘము
పనివారి పక్షమును బూనుటకు నిశ్చయించినది.

ప్రజలు శాంతిముగానున్నారు. తిండిలేక మలముల నూ
డుచున్నను హామీగారిని మాత్రము విడువమనుచున్నారు.

నిన్న సాయంత్రం ఫోర్ మెన్, జనరల్ ఫోర్మేట్ల
సభి రెవెన్యూ గారి యధ్యక్షతకు జరిగెను. తీర్మానము జరిగిన తరు
వాత వారు హామీగారివద్దకు వెళ్లి వారిని తొలగించి రెండు
పక్షములవారికి సమ్మే తమై న చా రి ని సంధి చేయుటకు
నియోగించ వలసినదిగా కోరుటకు ని
శ్చయించిరి. గొప్ప సాగంశము లేలవలసియున్నది. ప్రచార
ము తీవ్రముగా జరుగుచున్నది. మిలిటరీవారు కాపలా కాయ
చున్నారు. కంపెనీవారు గడబిడలు జరుగకుండ నుంచియు
త్సములు చేయుచున్నారు. (శ్రీ (వెస్).)

బదరినాథ్ లో కొట్లాటలు

సాధులు అర్చకుని చంప ప్రయత్నించుట

భిల్లీ, జూన్ 11:—హిందూలయ పర్యవేక్షకునందలి బ
దరినాథ్ శ్రేష్ఠములో యీ సభ్యులము యాత్రాసమయ
మున కొట్లాటలు జరిగినవి.

జిల్లాబోర్డు సభ్యుడగు గోవింద ప్రసాదుగారు యిట్లు
తంతి నిచ్చుచున్నారు.

ఒక దేవాలయము విషయములో కొందరు సాధులు
జో క్య ము కలుగ జేసి కొనుట చేజే వాల యాధి
కారులకును సాధులకును బెడిసి కొట్లా
టలు జరిగినవి. సాధువులు అర్చకుని స్రావముతీయ నిదపడిరి.
రెండు గంటలవరకు రెండు పక్షములవారికి పోరుజరిగెను. సాధు
వులచే ఒక మిరాయి అయ్యువారి దుకాణము కొల్లగొట్టబడిన
పట్టుములోని ప్రముఖులు పప్పులచేత గడబిడలు ఆగిపోయెను.

గ్రామములోని పోలీసు దళము కొద్దికొద్దిగా చాల సహాయము
చేసెను, ఇప్పుడు శాంతిముగా నున్నది. చాలమంది సాధులు
పారిపోయినారు. 3 గురు అరెస్టు చేయబడిరి. విచారణ జరుగు
చున్నది. (అ. (వెస్).)

పాపనాశం రాజకీయసభ

సహాయనిరాకరణమే శరణ్యము— శాసనసభలవలన
లాభము లేదు

పాపనాశం జూన్ 10:—పాపనాశం తాలూకా. మొద
టిరాజకీయసభ పాపనాశంలో తిరుమాట నుండరంపిల్లె గారి
యధ్యక్షతకు సమావేశమయ్యెను. చాలమంది సభ్యులు సభకు
రా లేదు అసభ్యుడు ప్రసంగించుచు కాంగ్రెస్ నిర్మాణ కార్య
క్రమమును కొనసాగించుటవలన చాలలాభము కలదనియు,
ఖద్దరు నందరును ధరించవలెననియు నుడిచిరి. ఆంగ్ల వస్తువులను
బహిష్కరించుడచటలో ఆర్థములేదనిరి. వర్షాధిక్యము అనర్థ
కరమనియు, అన్ని కులముల అభివృద్ధికి సావకాశములు సమా
నముగా నుండవలెననియు వారు నుడిచిరి. ఇంతకాలము జస్టిస్
పక్షమువారు నిబంధనలగుట వారి యాద్యములలో నేవోకొల
చెను బలమున్నట్లు తెలుపుచున్నదనియు, ఈ పార్టీ సభించ
వలెనన్న వర్షాధిక్యము పోవలెననియు చెప్పెను. శాసనసభా
ప్రజేతము వ్యర్థమని వారు చెప్పిరి.

తీర్మానములు

ఈనాడు రెండు గంటలకు సభ ప్రారంభమై ముఖ్యమగు
తీర్మానములను చేసెను.

1 హాకిం అజ్ మత్ ఖాన్, సింహా ప్రభువు, మగన్ లాల్
గంధి మొదలగు ప్రముఖుల నిర్మాణమునకు తమ విచారమును
తెలుపుట.

2 బాల్గోలి సర్వాగ్రహము నెడల తమసానుభూతిని తెలి
య జేయుట, ప్రభుత్వమువారి నిరంతరక్షరూపధానమును ఖం
డించుట, సభవారు పంతులు ఆయ్యర్, యతిరాజమర్, అరును
ధీలయ్యర్ గార్లను బాల్గోలి సహాయార్థమై ద్రవ్యము వసూలు
చేయుటకు యేర్పాటు చేసిరి.

3 ముత్తయ్య మొదలియారు, నేతురత్నం ఆ
య్యర్ గార్లు కాంగ్రెసు ఆజలకు విరుదముగా మంత్రిత్వమును
స్వీకరించుటను ఖండించుట.

(4) ఖద్దరు ప్రచారమునకై వాలంటీయరులను నియమిం
చుట.

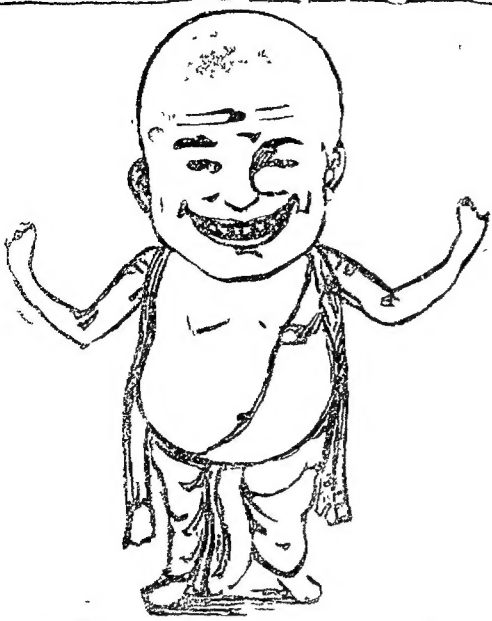
(5) పైమనుసంఘమును సంపూర్ణముగా బహిష్కరిం
చుట.

(6) పురుక్కోట రాజాగారు సరియగు వారనుడు లేక
చనిపోయినందున తొండమాన్ కులములో చేరిన ఒకనిని సింహా
సనమాన నుంచుట ధర్మముని సభవారి నిశ్చయము.

(7) రాష్ట్రీయ, భారతశాసనసభలలో సభ్యులుగానున్న
కాంగ్రెసువాదులు తక్షణము తమపదవులకు రాజీనామానిచ్చి
కాంగ్రెసు ఆజలను నెరవేర్చుటకును, బాల్గోలిపన్నుల నిరాకర
ణోద్యమమునందలి పరిశీలులకు దేశమును తయారుచేయుటకును
ప్రచారమునకు పూనుకొనవలెనని యీ సభవారు కోరు
చున్నారు.

(8) క్రిమినల్ ప్రైజ్ ఆక్టును తీసివేయవలసినదిగా యీ
సభవారు ప్రభుత్వమును కోరుచున్నారు.

(9) హిందుమహమ్మదీయసఖ్యము, ఖద్దర, అస్పృశ్యత
నివారణలందు విశ్వాసము గలవారినే కాంగ్రెసుసభ్యులనుగా
చేర్చవలెనని యీసభవాను అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘమును
కోరుచున్నారు.

అభివనామ

(ఆంధ్ర సత్యం ప్రత్యేకం)

పెళ్ళి

భార్య—నేను చచ్చిపోతే, మీరు మళ్ళీ పెళ్ళి చేసుకుంటారా?

భర్త—నవ్వు అట్లా అడగడం బాగుండలేదు.

భార్య—ఎందుచేత?

భర్త—అవును. అది జవాబుచెప్పితే, నవ్వు నమ్మవు. కాదు జవాబుచెప్పితే, బాగుండదు.

వేళ్లాడటం

ఒకడు—ఎల్లయ్యగారిని చూడడానికి పిలవతుందా?

బంట్లోతు—పిలువలేదు. వారు కిందలేరు.

ఒకడు—నిన్నువస్తే, పైనలేరన్నావు. ఇచ్చారవస్తే కింద లేరన్నావు. మధ్య వేళ్లాడుతున్నారా ఏమి?

బుడి

బాలుడు కొత్తగా బడికిపోయేను. ఇంటికి రాగానే,

తల్లి—నాయనా బట్టో ఏం చేస్తున్నావు?

బాలుడు—ఏమీలేదు, రేపు మళ్ళీ రమ్మన్నాడు.

కుక్క

ఒకడు—ఇది గొప్పబాతి కుక్కనా?

అమ్మోవాడు—దానికి నోరున్నట్టయితే, నీవంటి వారి తో మాట్లాడనే మాట్లాడదు.

తిట్టడం

టీచరు—నవ్వు ఎల్లయ్యకు బుద్ధితేదా అని తిట్టావటం, పెంటనే పెళ్ళి ఆయనకుమాటాం గోరు.

బాలుడు—ఎల్లయ్యగారూ, మీకు బుద్ధి లేదని, నాకు విచారంగా ఉన్నది, క్షమించండి.

దూకడం

వేటయ్య, పిచ్చయ్య మేడమిడి కెక్కిరి.

వేటయ్య—ఈ మేడమిడినుంచికిదిదూకు, చూతాం.

పిచ్చయ్య—ఇదేం కష్టం? ఎవరయినా దూకగలరు. కిందికి పోదాం రా, అక్కడినుంచి పైకి ఎగురు చూతాం.

సంభావన

సుబ్బయ్య—నీ కేం సంభావన ఇచ్చారు?

మల్లయ్య—నా కేం చుట్టేశారు.

సుబ్బయ్య—అందరికీ చుట్టించాను, నీ కర్క మేం కాలింది?

మల్లయ్య—పెద్దకాడవంటే, ఎక్కువ సామ్యస్తారని, నాకు ఇరవై ఏళ్లు దాటినవని చెప్పాను. అంటే నీకేంత్రం వచ్చునని యజమాని అడిగాడు. ఏం రాకపోయినా నేనింకా వదువుకుంటున్నానని చెప్పాను. వదువు పూర్తి అయితేరు వాత వత్తుగాని వెళ్ళుమన్నాడు.

కల్లు

ఒకడు—ఏమిరా, కల్లంతా నువ్వే తాగుతావా ఏమిటి?

నాకడు—లేదండీ, సగం నాతమ్ముడి కిస్తాను.

ఒకడు—కల్లుతాగగూడదు. నీసగం పొరబోయ్యి.

నాకడు—ఎట్లా పొరబోసేదండీ? అడుగుసగం నాదండీ. పైసగం నాతమ్ముడిది.

రూపం

ఎల్లయ్య—నీమొగుడిని, వచ్చునుపట్టా, తెలివినిపట్టా, లేకపోతే రూపాన్నిపట్టా. ప్రేమిస్తున్నావు?

పుల్లయ్య—రూపాన్నిపట్టే. ఆయన కంపెనీలో ఆడ వేషం వేస్తాడు. రూపం, బాగుండబట్టే అయనకు కంపెనీలో జీతం దొరుకుతున్నది.

ఆకాశం

బాలుడు—దేవుడు ఆకాశాన్ని ఎందుకు పుట్టించాడు?

తల్లి—పక్షులు ఎగరడానికి.

గారడీ

గారడివాడు అడదాన్ని బుట్టలో పెట్టి మాయంచేసెను. అందులోనుంచి కొత్తచీర వచ్చెను.

గ్రామముడు—ఏమయ్య, నాభార్యకు ఇట్లాగే మాయంచెయ్యగలవా?

గారడివాడు—నీభార్య నీకు బతుకుగావుంకా ఏమి?

గ్రామముడు—అదిగాదు. కొత్తచీరతీసుకురమ్మననుని వన్ను బవారుకు పంపించింది. నువ్వుగారడిచేసి, చీరతెప్పితే తీసుకుపోదామని అనుకుంటున్నాను.

వంట

రాజయ్య—ఈవ్వు ప్య-తనం మొదలు పెట్టావుగదా. లాభంగా ఉంటున్నదా?

సోమయ్య—లాభంగానే ఉన్నది. నా పెనమిటి సగం అన్నమయినా తినడం లేదు.

తట్టడం

ఒకడు—చెన్నపట్నంలో దిగంగానే, నీకు తట్టిం చేమిటి?

ఇంకోడు—మోటారుబండి తట్టుకుని, కిందపడ్డాను.

నొప్పి

కోగి—డాక్టరుగారూ, నాకు ఎక్కువగా జబ్బుగానే వుంటుందండీ. ఎందుకో తెలియదు. నాకు ఒకతరహా నొప్పిగా వుంటుంది. ఎక్కడో చెప్పలేను.

వైద్యుడు—ఈమందు తీసుకోండి. అది ఏమిటో నాకు తెలియదు. కోజాకు మూడుసార్లు పుచ్చుకోండి ఎక్కడో నేను చెప్పలేను. నీకు నయ మవుతుంది గాని, ఎప్పుడో నాకు తెలియదు.

జేబు

దర్జీవాడు—జేబులు ఎట్లాంటివి పెట్టుకున్నారండీ? పెద్దమనిషి—నొంగలచేతులు దూరకుండ ఉండేటంతని పెట్టు.

నమ్మకం

ఎల్లయ్య—రామయ్య మూఢనమ్మకం కలవాడా ఏమిటి?

మల్లయ్య—రామయ్య ఇతడతను చెప్పేసంగతులన్నీ ప్షయంగా నమ్ముతాడు.

హోటల్

ఎల్లయ్య హోటల్లో ప్రవేశించెను. ఎల్లయ్య—ఈహోటలు దేశిక ప్రసిద్ధంకీ?

హోటలు యజమాని—దీని వెనకనే సెంట్రలుస్టేషను ఉందండీ.

రాయడం

భర్త—ఈరికి పెళ్ళివస్తాను. ఇల్లు భద్రం.

భార్య—ఈత్రం ప్రస్తుంపండి. మీకు తీరకపోతే, చెక్కుమీద రెండుపంక్తులు వ్రాసి ఆఫీసువద్దకు పంపిస్తుండండి.

ఖర్చు

ఒకడు—ఆయ్య, మీపద్ధతిఖర్చు క్షిండుకునే ఉపాయం అనే పుస్తకం దొరుకుతుందా అండీ?

అంగడివాడు—ఉండుగాని, దానిఖరీదు ఎక్కువయిందండీ.

బుద్ధిహీనుడు

ఒకడు—నేను పొక్తుమాప్తుగారితో అయిదునిము మాలు నుట్టాడానండీ. ఇంతలోనే, నీ బుద్ధిహీనుడా అని నన్ను తిట్టాడండీ.

ఇంకోడు—నువ్వు బుద్ధిహీనుడవని కనుక్కోదానికి, అయిదునిములెందుకు పట్టిందా?

గురక

ఒకడు—నేనునిద్రలో గురక పెట్టుకుంటేవాడిని. అప్పుడు మెలుకువవస్తుండేది.

ఇంకోడు—ఇప్పుడు పోయిందా?

ఒకడు—పోయింది.

ఇంకోడు—ఎట్లా పోయిందీ?

ఒకడు—అప్పటినుంచి ఇంకోగడిలో వదుకుంటున్నాను.

కారణం

పెద్దమనిషి—నేను అన్నం దింటుంటే, నావంక ఎందుకీకుక్క అట్లాచూస్తుండీ?

హోటలువాడు—అయ్యో, మీరుతింటున్న పళ్లెంలో, అది రోజూ అన్నంతింటుంది. అందుకని అట్లాచూస్తున్నది.

వాదం

ఒకడు—మీవాదం నాకర్థం గాలేదండీ.

ఇంకోడు—ఏపిచ్చివాడికంటే నా అర్థమవుతుందే.

ఒకడు—అందుక నేనాదోలు, మీకు నచ్చిందీ.

వాగ్దానం

భార్య (ఏమిస్తూ)—మీరుచేసిన వాగ్దానాన్ని నీటగలిగేసారా.

భర్త—ఏడవబోకు, ఇంకోవాగ్దానంచేస్తానే.

తెక్కలు

టీచరు—తెక్కలను పూర్వపద్ధతిగా ఎందుకు చేస్తావు? చూడు రాముడు ఎట్లాచేస్తాడో.

బాలుడు—రాముడికి నాన్న ఉన్నాడండీ. నాకు నాన్న లేడు. తాతమాత్రమే ఉన్నాడండీ.

బొమ్మలు

ఎల్లయ్య—నా బొమ్మలు బాగుండలేదని, పత్రికలో వ్రాసారు.

పుల్లయ్య—అందరు అనుకోనేసంగతే, పత్రికలలో రాస్తారు. అందుచేత వాటి వ్రాతలు తెక్కపెట్టబోకు.

గులాబి

ఒకడు—చిన్నవాళ్ల బుగ్గలు గులాబిరంగుగా ఉంటే ఆరోగ్య మన్నమాట.

ఇంకోడు—ఈమధ్య ఒకబాలికకు, ఒక బుగ్గకంటే, ఇంకోబుగ్గ ఎక్కువ ఆరోగ్యంగా ఉన్నది. నేను చూశాను.

తగలబడడం

ఇంట్లు తగలబడుతున్నాయి, పోలీసువాళ్లు ఎవరినీ దగ్గరికి పోనియ్యడంలేదు. పత్రిక రిపోర్టుకుమూడా పోనియ్యలేదు.

రిపోర్టు—అయ్యో నన్ను పోనీయండి, నేను యిదంతా వర్ణించాలి.

పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు—రేపు పొద్దున పత్రికచూస్తే అంతా తెలుస్తుందిగాని, బల్లివా.

ఖయిదు

జయలు నూపరిం తెండేటు—మళ్ళీ జయలులోకి వచ్చావా.

ఖయిదు—అవునండీ. నా కేసుయినా ఉత్తరాలు వచ్చినవా?

వెనుగొండ డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. P No. 20/1928.

ధూళిపాటి నరసప్ప } అర్జీదార్లు
ఇతనికొమార్లు నలుగురు }

చనిపోయిన ధూళిపాటి వెంకయ్యకు అర్జీదార్లు వారసులనియు, అతనికి రావలసిన వైకములను రాబట్టుకొనుటకు తమకు వారసునిర్పిశేటు యివ్వవలసినదిగా అర్జీ దాఖలుచేసియున్నారగాన అట్టి యివ్వడమునకు యెవరికైనా ఆక్షేపణలు ఉన్నయెడల 15-6-1928 తేదీలు హాజరై తెలుపుకోవలసినదిగా నదరు జర్జీ వాయిదావేయబడినది.

వెనుగొండ } డి. వేదాంతాచార్య
31-5-28 } అర్జీదార్ల వకేలు

దేవుడు పాపమునకు తోడ్ పడనా? (అర్పితము)	2	8	0
కాంగో 2, 3	1	0	8
కడప 4 తి	1	3	0

గోదావరికృష్ణా జిల్లాల సెటిల్మెంట్

శ్రీయుత టి. ప్రకాశంగారి 7 వ వ్యాసము

రయితు భుజివాధ

ఈమాడు జిల్లాలయందలి రయితులలో డెల్టా గ్రామములలో 100 కి 87 గురువు ఉన్నత ప్రదేశ గ్రామములలో 100 కి 40 మందియును ఋణగ్రస్తులయి యుండలేదను నభిప్రాయమునకు వచ్చుటకు సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు యేవిధముగా తప్పు వివరములపై శాధారణదేసో ముందు వ్యాసములో నిరూపించియుంటిని. ఈవిధముగానే నితడు డెల్టారయితుల యొక్కయు ఉన్నత ప్రదేశముల రయితులయొక్కయు ఋణములు ఆస్తి మొత్తములో 100 కి యెంత భాగమో నిర్ణయించుటకు తప్పువివరముపై శాధారణదే తప్పులెక్కలను దెల్పియున్నాడు. పైన జెప్పబడిన 71 డెల్టా గ్రామములయొక్కయు తి ఉన్నత ప్రదేశ గ్రామములయొక్కయు రయితులయొక్క ఋణముల మొత్తము యాస్తి మొత్తములో సెంటిభాగమో నిర్ణయించుటకు సమర్థ రయితు లిచ్చిన వివరముల మీదనే ఆధారపడినట్లుగా నతడొప్పుకొనుచున్నాడు. సదరు 71 గ్రామములలోని 1980 మంది రయితులచిచ్చిన వివరములపై తనకే పూర్తియగు నమ్మకము లేకున్నకు సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు వీరిపేర్లను బహిరంగపరచబాలక, వీరిచ్చిన తప్పు వివరముల మీదనే శాధారణమును, 71 డెల్టా గ్రామములలో తనఖాల మీద చేబడిన ఋణముల మొత్తము రూ 4,34,697 మాత్రమే యనియు, 8 ఉన్నత ప్రదేశ గ్రామములలో నట్టి ఋణముల మొత్తము రూ 80,760 మాత్రమే యనియు నిశ్చయించినాడు. ఇరాస్తి తనఖాలమీద, చేబడిన ఋణముల మొత్తము 71 డెల్టా గ్రామములలో రూ 6285 మాత్రమనియు, 8 ఉన్నత ప్రదేశ గ్రామములలో రూ 80,800 మాత్రమనియు, ఎట్టి తనఖాల మీద లేకుండ చేబడిన ఋణముల మొత్తము 71 డెల్టా గ్రామములలో 11 లక్షలనియు, 8 ఉన్నత ప్రదేశ గ్రామములలో రూ 46,648 అనియు నిశ్చయింపబడినది. బాధ్యతలేని క్రింది యుద్వీగములు కొందరిచే సమావేశపరచబడిన అసూయకులగు రయితుల సందేహావివరముల నన్నిటిని సంపాదించుచు, సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు "ఆయావ్యక్తులచేత కేవలము ఆంధ్రనా మాత్రమే కట్టబడి సరిచూడబడకుండ నొసగబడిన వివరముల శాధారణమేసికొని ని యింపబడిన యీ సంఖ్యలతో నొక్క తప్పుగూడ నుండవలయును" అని సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు అనుచున్నాడు.

ఆట్టి వ్యక్తులనుండి వివరములను తానేల తీసికొనలేక? తీసికొనినవిన్నట్లు నట్టి వివరములయొక్క యధారమును తాను తంకింపజేసి ఆంధ్రకంటే సరియైనట్టియు, పదవిమూలమున, నతిదేల యీ సంఖ్యలను నిర్ణయింపరాదు. ఈ 79 గ్రామముల రయితులచే నొసగబడిన తనఖాలను రిజిస్ట్రార్లయొక్క రిజిస్ట్రీలనుండి కడు జులభముగా నతడు దెలిసికొన గలిగియుండును. రిజిస్ట్రార్ల ఆఫీసులో లిఖిత పూర్వకముగ సాక్ష్యమున్నప్పటికిని యితరుల వ్యవహారములగుర్చి కొందరు వ్యక్తులచే నందచాట్టబడిన వివరములమీద శాధారణముల ఆకమముని సెటిల్మెంటు ఆఫీసరున కేవలమీచినదికాదు? దీనినిబట్టి, యీ 79 గ్రామములయొక్క రయితులను సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు సర్వయముగా పరీక్షింపలేదని స్పష్టపడుచున్నది. అతడు, "సర్వయముగానే పరీక్షించియుండినానో, ఇతరులకు సంబంధించిన రిజిస్ట్రీ తనఖాలముల మొత్తముని మరయొకనిని ప్రశ్నించుట యసందర్భమునని తాను వాగ్దానమున దీసికొనుచున్నప్పటియునను తన మనస్సునకు దోహదమియ్యకదాను. కాబట్టి ఆట్టి వాగ్దానముల నిచ్చిన రయితులగుడ సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు వలెనే అవశాధులగుచున్నాడు. యధార్థమేమనగా, కొందరు క్రిందియుద్వీగములే యీ సంఖ్యలను రియాయతేసి రిపోర్టును చేర్చగా సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు సంతకముమాత్రము తానే చేర్చియుండవచ్చును. ఇంతేగాక, యావత్తు జిల్లాలయొక్క మొత్తము వివరములను కనుగొనుటకు, అందలి గ్రామములను కొన్నిటిని మాత్రమే పరీక్షించునపుడు, ఆట్టి గ్రామములు ముఖ్యమును, ముదిరి గ్రామములయి యుండవలెను. తనఖాల రయితుల మొత్తము 4½ లక్షలకంటె సెక్సున లేకట్టి యీ 79 గ్రామములను జూపినవా రెవరు? ధనముతో గూడియుండి ఆభివృద్ధితోనున్నట్లుగా బయటికిననుచు, 5 లక్షలకంటె సెక్సున లేకట్టి యీ 79 గ్రామముల గ్రామములలో 3 లేక 4 మాదిరి గ్రామములకు సేను సెటిల్మెంటు ఆఫీసరును తిన్నగా దీసికొని పోగలిగియుండును. ఈ 79 గ్రామములలో తనఖాలేని ఋణముల మొత్తముగూర్చి అందనా కట్టబడిన వివరముల తప్పునలేకుండ నుండజాలనని సెటిల్మెంటు ఆఫీసరే యొప్పుకొనుచుండగా, నీ విషయమున మేగ విమర్శింప నవసరములేదు. కాబట్టి గ్రామముల సెంటుటయించును, వాగ్దానముల దీసికొనబడుచుండును, తొక్కలను దెల్పి యిండును, అధారముగా దీసికొనిన వివరములన్నియుగూడ ననత్యములేయని స్పష్టపడుచున్నది. ఇట్టి యనత్యముల శాధారణములేసికొని, యీ 79 గ్రామములలో ఋణములేట్టి రయితుల 100-కి యొందగలరలో యను విషయమును, ఆస్తిముల

మీ సౌందర్యము నభివృద్ధిజేసుకొనుడు

ప్రాణవాయువుతో కూడి యావన సౌందర్యాభివృద్ధియును చేకూర్చునట్టి మీగడవంటి వదార్థము.

వెన్ యూసా క్రిము అందమైన వెడల్పుమాతగల సీసాలలోనుంచుచు డి, ముందు దుకాణములు, ను గంధపరిశ్రమలయ్యు గారందరి వద్దను దొరకగలదు.

చక్కని అందమైన శరీరముగల యువతి, సౌందర్యమునొందుట యిది, నిత్యము వెన్ యూసాను వాడుటయే అను రహస్యమును గుర్తెరిగెను. వెన్ యూసానందు ప్రాణవాయు సంబంధమైన నొక పదార్థమిమిడి యున్నది. అదియే శరీరమును మృదువుగాను తేటగా నుండునట్లుచేయును. ముఖమును నూతన యౌవనమును గలిగించును. ఎండతాపమువల్ల ముఖమువాడుట, కండుట, మొద్దుబారుట, పుట్టుమచ్చలు మొదలగు నవన్నియును, వెన్ యూసానుతోబడి వర్తించును. నువాసనగానుండుటకును, జిడ్డు రహితముగానుండుటకును, పలుమారు తుభ్రపరచబడిన వెన్ యూసా ఉపయోగించుట చాలా ఆనందదాయకమైనది. నేడే ఒక జాడనుకొనుడు.

సౌందర్య రహస్యము

ములో 100-కి యెంతభాగము ఋణముల మొత్తము విషయమును, నిర్ణయించిన సమయము, సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు ఈ ఋణములలో సెంటెంట్ భాగమేయేకారణములనుండి బుట్టినో యను విషయమును, నిర్ణయించెను. 71 డెల్టా గ్రామములయొక్క ఋణముల మొత్తములో 100 కి 28 వంతులు క్రొత్తపూములనుకొనుటకును, 24 వంతులు సాగుబడి ఖర్చులకును, 8 వంతులు పాతభివృద్ధిలను చెల్లించుటకును, 14 వంతులు వివాహ ఖర్చులకును, 10 వంతులు కుటుంబ ఖర్చులకును, 8 వంతులు గృహవిరాగమునకును, 1 వంతు వ్యాజ్యములకును, 1 వంతు నిపులకును, 3 వంతులు వర్తకమునకును, 8 వంతులు యితరఖర్చులకును, ఋణముచేయబడినని యతడు నిర్ణయించుచున్నాడు. ఉన్నతప్రదేశ గ్రామముల విషయమున గూడ నీ విధముగానే నిర్ణయించుచున్నాడు. ఇట్లు నిర్ణయించుటకు సెటిల్మెంటు ఆఫీసరున కాధారముగా దొరికిన వివరములేదో యావరమాత్మునకే దెలియవలెను. ఇది గూడ యీ 79 గ్రామములయొక్క ఆరయతు వాగ్దానములనుండియే తన క్రింది యుద్వీగములచేత తయారు చేయబడియుండునని మనము హింపవలసి యున్నది. ఈ 71 డెల్టా గ్రామములకును 8 ఉన్నత ప్రదేశ గ్రామములకును, యీ సంఖ్యలను నిర్ణయించినతరువాత, ఈ సంఖ్యలే మాడు జిల్లాలలో మిగిలిన 2700 గ్రామములకుగూడ వర్తించునని నిశ్చయించినాడు. అనంత్యధారముపై గావింపబడిన నిట్టి యూహలనుండి సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు తుట్టుతుండకు దెల్పిన యభిప్రాయమేమనగా, ఋణముల మొత్త యధిక భాగముగలకు కారణము క్రొత్తపూములను కొనుటయే. ఈవిధముగా యధార్థ నితిగతులన్నియు గప్పిపుచ్చబడుచున్నవి. బహిరంగ విచారణజరుపుటవలన యధార్థమంతయు బయల్పడ గలిగియుండును. లేదా, గ్రామప్రజలే పిలువబడినయెడలనే ట నిర్ణయదమును వివరముల నొసగ గలిగియుండును. సాగుబడి, వివాహము, వ్యాజ్యము, నిపులు, సొదలగు ఖర్చుల విషయమున సరియగు వివరముల నొసగగల గువారు గ్రామ ప్రజలుగాక నింకెవరు? రిజిస్ట్రీ తనఖాలస్తానేజాలనుండిగూడ యధార్థము బయల్పడజాలదు. అదిభక్త హింసాముటుంబులలో నితర భాగములెల్లరిమిదనుకూడ ఋణ భారమును మోపుటకుగాను రిజిస్ట్రీదిస్తానేజాలలో నబద్ధపు (వాతలుండుట సామాన్యముని యెల్ల రెగిసిజియమే. ఆట్టి వాతలవిషయమునగూడ అందుకు సంబంధించిన పార్టీవిచారణ గావింపబడినచేగాని నిజమంతయు బయల్పడజాలదు. రయితుల యుద్వీగములగలటకు మూలకారణము బ్రిటిషు ప్రభుత్వము యొక్క ప్రారంభదశయందును, శ్యామ్ స్థానములు స్థాపించు

డాయందును, కోర్టుకీజు స్థాంపు నిబంధనలు చేతములో ప్రతేక పెట్టబడుటయందును, గోచరముకాగలదు. 31-3-1927 లేదీతో అతడును సంవత్సరములో మద్రాసు ప్రభుత్వము శాన్ జూడినల్ స్థాంపు అమ్మకమునల 18ోటి 86వేల 976 రూప్యములను, జూడినల్ స్థాంపు అమ్మకమునల 1 కోటి 51లక్షల 47వేల 964 రూప్యములను వసూలు చేసియుండెను. గెలుపొందిన పార్టీ యిండి ప్లేడరులకు రెన్యూలేషను దినుముక్రింద సెంటెంట్ మొత్తము ఇచ్చింపబడియున్నదో వ్యాయస్థానముల రికార్డులను బాగుగా పరీక్షించువానికి దెలియగలదుకాని, ముగింతటితో గూడయధార్థమంతయు బయల్పడజాలదు. కారామేమనగా, నీదినములలో రెన్యూలేషను రుసుముతోనే తృప్తిపడు వ్యాయవాదియుండెను. ఇందుకొరకు ఖర్చు కాబడిన సరియగు మొత్తమును పార్టీలయొక్కయొ, ప్లేడరుల క్కయు పుర్రకములమాత్రమే జూపగలవు. ఇతరఖర్చులగుడ నింక సెన్సియోగలవు. రయితుల ఋణములో చాల భాగము వ్యాజ్యపుఖర్చులకే చేయబడినదని నేను దృఢముగా నమ్మెదను. సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు తనన క్రద్దదీసికొనియున్నచో దీనిని నులభముగా కనుగొనగలిగియుండురు. ఋణముల మొత్తములో 100కి 1వ వంతుమాత్రమే వ్యాజ్యపుఖర్చులకు నిర్ణయింపబడుట చాల యసందర్భముగానున్నది. ఇట్టియబద్ధ సాక్ష్యముల నిచ్చినవారెవరో మనమింకను దెలిసికొనవలసియున్నది.

రామమోహన ఆయుర్వేద ధర్మవైద్యశాల ఆందు కల్పాశాల- బెదనూడ వైద్యులలో నీయియర్ డాక్టరుగాను కళాశాలలో యిస్టాంటు ప్రొఫెసరుగాను ఉండి పనిచేయుటకు వైద్యులను భవమును సంప్రదించుటయగుట సంధియును కావలయును. బీసం సెలవు దు 50-0-0. చిరకాన్తులు యీక్రిందివారికి జూట్ సెలవులలో అడ్మినిస్ట్రేటర్ పంపవలయును. సి. రాజగోపాలచారి, చెసిడెంటు.

శ్రీమత్ వాల్మీకి రామాయణము

శ్రీవాల్మీకి రామాయణము అనుకొనల యెడమ వైపు పుటలలో స్తోత్రములు, అడవివైపు పుటలలో అంధ్ర తాత్పర్యముగ ముద్రపరిచినవి. వాల్మీకి శతాబ్దము చేయబడినవి.

బాలకాండ	1-8-0	సుందరకాండ	2-0-0
అయోధ్యాకాండ	2-8-0	యుద్ధకాండ 1 వ భాగం	2-0-0
అరణ్యకాండ	1-8-0	దివ్య 2 వ భాగం	2-0-0
కీషకిన్దకాండ	1-8-0	వనన సుందరకాండ	0-10-0
అంధ్రభారత రత్నములు	0-10-0		
మహాభక్తి లేక రహస్యత్రయము	1-0-0		
అష్టదిగంబాధ్యక్షులలో నది	0-10-0		
రామకృష్ణ మహానాథుని జీవితము, 810 ప్రపంచ వాక్యములు	0-10-0		
భగవద్గీత-రామాయణ భాను ప్రకారము, అర్చన గీత	1-0-0		
పరివ్రాత మహాత్మ్యము	0-6-0		
అశ్వినందా స్తోత్రము-జీక, విశేషార్థములతో	0-12-0		
ఆత్మమొదక	0-2-0		
శ్రీమత్ పండిట్ టి. లక్ష్మణాచార్యులవారి ఉపన్యాస సమీక్ష గ్రంథములు.			
దిగంధేంద్ర-జీక, విశేషార్థములతో, కితాబ్ బైందు	2-8-0		
టిటూ చాధారాబైందు	2-0-0		
టిటూ (అరణ్యములో)	2-0-0		
భాగవతసారము	1-0-0	అశ్వారాధనాధ్యక్షత్రై	1-4-0
మహాభక్తులు	0-8-0	భారతీయ	5-0-0
దివ్య (అరణ్యములో)	0-10-0	అమలనాథపీఠా	0-8-0
తీర్థపావై (కితాబ్ బైందు)	1-8-0		
దివ్య రావత్ బైందు	1-0-0		
శ్రీమత్ తిరుప్పావై - శంకరాచార్యులు			
బ్రహ్మసూత్ర పండితగ్రంథములు.			
స్వరమంజరి	0-5-0	గాంధీజీజాతము	1-4-0
సంగీతకావ్యము	1-4-0	గాయకలోచనము	5-0-0
గాయకసాధనము 1వ భాగం.	2-0-0		
దివ్య 2వ భాగం.	8-0-0		
గాయకశేఖరము	8-8-0	భగవత్సామ్యము	0-4-0
వి. పి. పి. కర్పూర ప్రత్యేకము.			
మామేదకావ్యముల కొరతవారికి విచిత్రము.			
ప్రచురము, నరసింహాచార్యులు,			
కళిదాస ఆశీస్సు, గాంధీజీనిశితము,			
2, తంబుచెట్టిపాటి వీధి ప్రవేశము వద్ద, జి.వి. మద్రాసు,			

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full particulars and Railway fare Certificate on 2 annas stamp. Apply For.—Central Telegraph Office, at Sarak Delhi.

యునైటెడ్ ఇండియా లైఫ్

అస్సూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్.

హెడ్ ఆఫీసు, మదరాసు.

స్థాపితం. 1906

వైకంపేనీ తరఫున కృష్ణ, సుబ్బారావు, తూర్పు పట్నము గోదావరి జిల్లాలో ఏజెంట్లు, లేక పట్టణ ఏజెంట్లుగా పని చేయగోరిన ఆసక్తికల వారునైన మర్యాదములు, టి. వి. కృష్ణ స్వామి టి. ఏ. టి. యల్. సీట్ ఏజెంట్లు బెజవాడకు వ్రాయవలెను. కొన్ని చోట్ల ఏజెంట్లు స్థానములు ఖాళీగా యున్నది. సామర్థ్యవంత నానాధర్మిక తగువేతనము లివ్వబడును.

స్టార్ అండ్ కంపెనీ మేనేజర్లు,

పోస్టుబాక్సు. 281. మద్రాసు.

లిజరుకలము

సుమారు 100 రకములలో

తయారు చేయబడుచున్నది

మీకు తగినది

ఒక టీ గలదు

మామూలు 10 అం. సేప్రీ 100 పి.

సెల్ఫ్-స్టిల్లింగ్ 40 ఎం.

H. P. Co. LONDON

Agents: P. HOLT & Co., Ltd.

P. O. BOX 237

3434

MADRAS

3351

ఘనసారచందిని

2

కెగర్గోములము, శ్రీలక్ష్మి కనుమవ్యాధులకును శ్రేష్ఠ మయినది. ఎరువు, తెలుపు, పసుపు, మొదలగు అంతు కెగర్గోములము, శ్రీలక్ష్మిపంథవిందు కనుమకెగర్గోములము నిర్మాణముగావిదును. సీసా రు 1-8-0

దీనికి అనువాదములై చందిని అత్తను నువ్వెయ్యింపులు ముఖ్యము. చందిని అత్తను సీసా 1-8-0 రు. 1-4-0 వి. పి. భాద్యము ప్రత్యేకము

జి. వి. పి. అంబుల్. ఆయుర్వేదము. 10-వేదశాస్త్రములు

ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వము

(Telugu Encyclopaedia)

ఇందు చరిత్రలు, ప్రకృతి శాస్త్రములు, జీవితములు, సీతి, మత, సాంఘిక, వైద్య, రాజకీయాది విషయములు, భౌగోళికము, నృపాచారము, శిల్పము, జ్యోతిషము మొదలగు సమస్త విషయములు చర్చింపబడును. ప్రతిపంథమునకు, ఆరు సంచికలుగ పంపబడును. ఒక్కొక్క సంచికయందును రమారమి 100 పుటలుగలవి. చందానందికలకు చందా రూ. 5-0-0, అంచెకూలి అ. 0-8-0. మొదటి సంచికను వి. పి. గా వల్ల రూ. 0-8-0 వసూలుచేసికొని మిగత ఏడును క్రమముగ బుక్కుచేస్తున్న పంపుచూడవలెను. అనుసందికలు ఒక్కసంపుటముగ చేర్చి బైండుచేయబడును. ఒక్కొక్కసంపుటమునకు అంచెకూలి 0-12-0.

ప్రస్తుతము మేలు (సగము తోలు) బైండు చేసినవి మూడుసంపుటములు సిద్ధముగ నున్నవి. ఒక్కొక్క సంపుటమునకు రూ. 8-8-0. పుస్తకములను వి. పి. గా పంపగోరువారు ఒక్కొక్క సంపుటమునకు అబ్బాన్సుగా రెండురూపాయలు పంపవలెను. కొరతవారికి—

ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వ కార్యాలయము 7, తంబుచెట్టిపాటి, మద్రాసు.

నిజాంరాష్ట్రపతినిసి:—

నామవల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో.,

566, రెసిడెన్సీబజార్, హైదరాబాదు, డక్కన్

క్రాన్ తియేటరు

1928 జూన్ నెల 9 వ తేది శనివారమునుండి

12 వ తేది మంగళవారమునకు రోజుకు రెండాటలు

సాయంత్రము Hall 6-15 రాత్రి Hall 9-80-ని

మదన్ థియేటర్లు లిమిటెడ్ వారు

బెకెవిమ్స్ విలియం గారి పేరొందిన

సోదరులందరు బలవంతులు

అను నవలను 7 భాగములలో ప్రదర్శింతురు.

అగాధమున సమగ్రములలో భయకంపితమును పోట్లాటకు కనిన ఓడలు యుల్లుమునునట్లు నిపించి ఆతడు నిక్కముగా నిర్భయముడైన శూరడినునట్టొప్పును.

ముఖ్య పాత్రధారులు, హాస్ బామ్ ఆఫ్ నోటర్ జేమిసు

చెందిన లాకాచానే. సోదర్యమునకు ఖనియనునట్టొప్పు

బి లి డో వ

నిపుణులని పేర్కొందిన మాల్కమ్ మెగ్నెగర్. భీకరా కృతినీవాల్సిన పరిహాసము, విచారము, ఆశ్చర్య చకితమైన ధైర్యసాహసమును గగుర్పాటునట్లు కల్పితగాధ వాస్తవముగా దీనిని మించిన దెచ్చియునులేదు.

"స్పింగ్ ఫివర్" లో కామిడిలో హాల్లా లాయడైన మామబడును.

గొప్పపత్నాత్రతి రిజర్వరు కాబడినది మంచితరుణము. అహింసావ్రతము గోపభావులకు సభ్యతవహింపుడు

ఘనతపహించిన శ్రీగౌతమీ

గోరక్షణ సామర్థ్యము గలమనింపుడు

మహాశివరాత్రిలో భారతకళాభారము రాజమండ్రిలో స్థాపించియున్న శ్రీ గౌతమీ గోరక్షణ శివశాలయము నందు సంఘపరిషత్తును ఏర్పాటుచేసి వీధిగోపురభాద్యములను అసంఖ్యాకముగా ఏర్పాటుచేసి ఘోషములును సాధ్యమైనంత తల్లికలలో గోరక్షణభాద్యములను స్వరసంధ్యన 2 లక్షల మందిపుల గొప్పతోటలు విస్తరించు. ప్రయముపొంది దీనియందు ఈ ధర్మ వంశ ప్రతిష్ఠించి రిజర్వరు చేయించినారము. ఈ ఉద్యమము యొక్క సంపూర్ణ కార్యసాధనలతోనే వేనవేల సంఖ్యలకు లక్షలాదిద్రవ్యము ఆశ్చర్యమయ్యెను. ఇచ్చటికి ఈసంఘమున హిందూమహమ్మదీయది సోదరీసోదరులు తమ కత్తానుసారము సత్పాత్రదానమొనగ 10 శేల మంది మహారాజ పోషకులు మొదలు సహాయకలవర 1 వర్ణతపహించి యున్నారము. ఈ సంఘమున సభ్యత వహించెడి పుణ్యార్థులు కనీసము సాలు 15 1 రూపాయకు తక్కువలేని చందాదాతలచేసి సభ్యతవహించి పూర్తింపుచున్నారము. చందా పంపించెడి వారలు తమసంపూర్ణమైన యద్రక్షణతో రాజమండ్రికి శ్రీ గౌతమీ గోరక్షణ సంఘముపేర పోస్టుద్వారా దిక్కుమార్లుగాను మనియార్థులుగాను సామర్థ్యపంపిన వెంటనే రసీదు అందచేయబడును. కోరిన వారికి రూపాయలుకు కార్యక్రమము పంపబడును—ఇట్లు శ్రీ గౌతమీ గోరక్షణసంఘ ప్రధాన కార్యదర్శి, దేవరపల్లి వెంకట వరసేనాను ప్రతి రాజమండ్రి 44/28

మో హి ని తై ల ము

5 తు|| నూనెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0.

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

అమ్మ తాంబూల డిబ్బో, బొంబాయి - విశ్వరామ్.